

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η. ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

1877

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Δ153.41 φ5.0011

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

ΚΟΡΙΝΝΑ. Περιοδικόν ανάγνωσμα εκδιδόμενον ὑπὸ Χ. Σ. Χάτου. Ἔτος Γ'. Μάιος. Φυλλάδιον Γ. ἐτησίαι συνδρ. δρ. θ. Περιεχόμενα. Ἑθνικὴ βίωσις ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ Δ. Σωμερτίου.—Λικαρτίου ὑπὸ Γ. Α. Ράττη.—Ἡ φιλεργία οὐσιωδῶς κοινωνικὴ (ἐκ τοῦ Ἀγγλικού) ὑπὸ Α. Φ.—Ὁ ἀπολλωλὸς βίος ὑπὸ Ἐρμάνου Λούντζη, μετὰ φρασεῖς Δ. Α. Γ.—Ἡ πατρὶς οἰκία (ἐκ τῶν του Wilhelm Van-Minden) ὑπὸ Γ. Σ. Μανουσίου.—Ποιήσεις. Ἡ χροκοκμμένη. Τὸ ὄνειρον τῆς μάνας.—Δύοις αἰνίγματος.—Αἰνίγμα.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ σύγγραμμα περιοδικὸν εκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ φιλολ. συλλόγου «Ἡερνασσοῦ», τόμος Δ'. Τεύχος Δ'. Ἀπριλίου 1877. Περιεχόμενα. Θεόδωρος Κροῦσος.—Μικρὰ φιλολογικὰ διατριβὰ.—Ἡ παρ' ἀρχαίους δουλεία (τέλος).—Δύοις ἐπὶ τῇ ΚΕ'. Μαρτίου.—Μακεδονικὰ § 3 Ἐπαρχία Ἐλευθερουπόλεως.—Ἡ Παναγία τοῦ Βυζαντίου, ἱστορικὸν ἀνάλεκτον.—Ἀρχαιολογικὰ τὰ ἱατρικὰ ἀνάμνησιν τοῦ Ἀσκληπείου (μετὰ πίνακος) α'. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ οἰκία β'. Τὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα Ὁλυμπία, Μήλος, Ἑλλάτικὴ Σχολή, Βιδόταις.—Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσός.—Χρονικὰ, Φιλολογία, Τέχνη καὶ Ἐπιστήμη, Ἀπογραφικὰ, Θέατρον καὶ Μουσικὴ, Μετεωρολογικὸν Δελτίον.

ΑΘΗΝΑΙΟΝ. Σύγγραμμα περιοδικὸν κατὰ διμηνίαν εκδιδόμενον, συμπεριλαμβάνει πολλῶν λογίων, τόμος Β'. Τεύχος ΣΤ'. τῶν μηνῶν Μαρτίου καὶ Ἀπριλίου Περιεχόμενα Βιβλιοκριτικὰ.—Περὶ τῶν πλατωνικῶν διαλόγων τῶν εκδιδόμενων κατ' ἐκλογὴν. Π ο ρ γ ῖ α ς ἐν Ἀθήναις 1877.—Περὶ ἐπιστημονικῆς γνώσεως τῶν δογματικῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως.—Περὶ τῆς χρήσεως τῶν λέξεων νήτος καὶ χειρόντης.—Διορθώσεις χωρίων τινῶν τῆς Σοφοκλέους Ἀντιγόνης.—Κριτικὰ καὶ Γραμματικὰ Μέρη πρώτον.—Ἐπιγραφὴ ἐκ τῶν περὶ τὸ Ἀσκληπείον τόπων.—Βιβλία νεοφανῆ.—Μετεωρολογικὰ πρακτικὰ.—Παρηρημένων διορθώσεις.

ΒΕΤΙΑ. Ἔτος Β'. Τόμος Γ'. Ἀθήνησι, τόποις «Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας». Περιεχόμενα. Αὐτοκρατικὴ (συν).—Σχολεῖον ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπολογίαι Ἑλλήνων λογιῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸ ἔτος 1669.—Ὁ νεώτερος Πικραλῆς.—Ἡ Παναγία τοῦ Βυζαντίου.—Περὶ ἀδειῶν τῆς κυναγείας.—Ἀλλήθεια.—Ὁ τάφος τοῦ κλέφτου.—Σημειώσεις.—Πρακτικὰ γνῶσις.

ΟΜΗΡΟΣ. Μηνιαῖον περιοδικὸν τοῦ ὁμωνύμου φιλελευθερίου συλλόγου. Φυλλάδιον Μαΐου. Ἐν Σμύρῃ 1877. Περιεχόμενα. Αἱ ἐπὶ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας.—Κριτικὴ κατὰστασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.—Θεωρητικὰ.—Ὁ Τάρανδος.—Ἡ βουλή τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἀγγλίας.—Ποικίλα.—Κατάλογος χειρογράφων.

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝ, μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα εκδιδόμενον ὑπὸ Γ. Τσακκιάου φυλλ. ΙΑ'. Ἐν Ζακύνθῳ. Περιεχόμενα. Γεώργιος καὶ Ζωὴ (συν).—Ὁ Κροῦσος (συν. καὶ τέλος).—Ἐν θῦμα τοῦ ἔρωτος.—Περὶ ἡλικίας ἐν Ἰσπανίᾳ (συν).—Ρόδον καὶ Ἴον.—Οἱ φῆρες.—Γὰ καθήκοντα τῶν οἴων.—Ἰσπῆ.—Ὁ σταυρός.—Ὁ φιλόργυρος.—Ποιήσεις.—Ἡ πρωτομαγιά.—Δὲν ἀ-

λθούσι.—Ἄν ἀλήθειαι.—Γὰ σένα.—Δύοις αἰνίγματος.—Αἰνίγμα.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ. Φυλλάδιον Δ'. Περιεχόμενα. Γλωσσικαὶ παρατηρήσεις ὑπὸ Κωνσταντίνου Σ. Κόντου.—Ἑλένη ἡ Μανελάου. (συν).—Περὶ τῆς ἀρχαίας τῶν ἐνοργάνων ἔντων καὶ ἰδίων τῶν ζώων (συν).—Περὶ τῆς Ξανθίππης ὑπὸ Δ. Δ. Π.—Ναπολέοντος κρίσις περὶ τοῦ Β. μέρους τῆς Αἰνείδος τοῦ Βιργιλίου.—Σημειώσεις περὶ τῆς Ἀτικῆς ὀρθογραφίας κατὰ τὰς ἐπιγραφάς.—Τὰ σχολεῖα περὶ τοῖς Ἰουδαίοις.—Παράρτημα. 1877.

ΑΘΗΝΑΙΣ. Ἔτος Β'. ἀρ.θ. 10, 15 Μαΐου 1877. Περιεχόμενα. Ὁ μικρὸς ὁδοθεράπων.—Ἱερὰ πτόστοι καὶ ἀπίστις.—Ἡ Κ. Σλήμαν.—Ἡ ἐβδομάδις ἐν Ἰαπωνίᾳ (συν).—Φριτιώρ (συν).—Γύρος, μήκος καὶ ταχύτης τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης.—Οἱ δύο φιλόργυροι.—Ποικίλα.—Παιδί καὶ μάνα του.—Αἰνίγμα.—Ἀθήνησι, τύποις «Ἀθηναῖδος».

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΩΝ. (Ὁργανικῆς, Νομικῆς, Οἰκονομικῆς) Ἐκδίδεται κατὰ μῆνα ὑπὸ τὰς ἐμπειροσὺς τοῦ περὶ τοῖς ἐν Ἀθήναις Ἐρέταις Βισαγγελίωσι Πίναξ τῶν περιχομένων, φυλ. 21ον (Ἀπρίλιος 1877). Ἀριθμοὶ βιβλίων ἐν ταῖς ἀρχαιολογικαῖς βιβλιοθήκαις τῶν Φυλακῶν.—Φρουραρχικὰ ὁδογίαι διὰ τὰς φυλακὰς Μανδρατῆ καὶ Γκαρπολά.—Αἱ ἐν Αὐστρίᾳ φυλακαὶ κατὰ τὸ 1875 ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ρ. Σκουζέ.—Διαχωρίσις φυλακισμένων καθ' ἡλικίας καὶ ἐγκλήματα.—Ψυχῆς ἰατρικία.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ.—ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ. ἐνογραφηθεῖσα τῇ 19 Νοεμβρίου 1876 ὑπὸ Θ. Ἀγγελουπόλου Ἀθανάτου προέδρου. Ἀθήνησι 1877.

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΥ ΤΑΣΣΟΥ ἑλευθερωμένη Ἰερουσαλήμ. Ἄσμα Γ'. Μετάφρασις Ἰουλίου Τυπάλδου. Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Παρνασσός» 1877.

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ἡ ἐν δημοσίαις σχολαῖσι πρέπει νὰ ἐκπαιδεύονται οἱ νέοι; Μελέτη ὑπὸ Νικολάου Δ. Λαζαρίδου Ἀθήνησι τυπ. οἴκῳ τῶν Συζητήσεων 1877.

F. D. CUGERAZZI RIVISTA Letteraria, Artistica, Scientifica—Anno 4. Maggio Fascicolo 2.—Livorno 1877. Sommario. Una lettera di Pietro Fanfani ad Oscar Bassano—Il corso Donati di Dino Compagni (sav. Prof. Pietro Fanfani)—Dell'Indiano.—Canti d'amore di Amaru.—Prima versione in prosa Italiana. (Dott. prof. Antonio Lami)—Gli Arcattoni—Sonetto—(Mario Consigli)—Esopo (Ricardo Castelvocchio)—Profili letterari Carlo, Bini, Angelica Bartolomei Palli (Oscar Bassano)—A proposito dell'Esposizione Nazionale di Napoli—Lettera (prof. Salvino Salvini)—Il Passaggio della Beresina (Vittorio Bersezio)—Il Teatro Italiano nel XIX secolo (Oscar Bassano)—Ricordi Bibliografici (Bibliofilo)—Noterelle artistiche e letterarie (Omnes) Carlo Livornesi (Favilla)—Eischi ed applausi—(Ausonio Veridizo).

MAXIMES et observations ouvrant des vues nouvelles sur les sciences morales par A. S. Baine Volber. Lausanne. Imprimerie Howard-Dehise 1877.

ΟΙ ΔΥΣΑΝΤΕΣ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ

Πρώτη ἔπαιψεν ἑαί τὴν λύσιν ἡ δεσποινὴ Φιροῦλλα Βιρέττα ἥτις καὶ ἔλαβε τὸ ὑποσχεθὲν δῶρον κατόπιν δὲ οἱ κ. κ. Διον. Σωτηροπούλου καὶ Ἰωάν. Π. Αἰνίγματος.

ΥΠΟΧΡΗΜΑ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ
ΥΠΟΧΡΗΜΑ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'

ΜΑΙΟΣ 1877

ΦΥΛ. Γ'

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΩΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Α'.

Ἡ ἔρευνα τοῦ βίου ἐκάστου ἀνθρώπου, ὡς καὶ παντὸς ἔθνους εἶναι ὁ μόνος ὁδὸγὸς, ὅστις δύναται νὰ παρῆσθαι ἡμῖν ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, καὶ ἰδίως περὶ τῆς μελλούσης αὐτοῦ τύχης. Ἐντεῦθεν ἐκρίναμεν εὐλογον ὡς ἐκ τῶν περιστοιχουσῶν ἡμᾶς περιστάσεων, καὶ τῆς ἐπικρατήσεως αὐτῶν καὶ μετὰ τοιαύτην ἠθικὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἔθνους, νὰ ἐξετάσωμεν, πῶς καὶ σήμερον, ἐπι κατορθοὶ τὸ παρελθὸν νὰ ἰνασθῆ κατὰ μέγα μέρος τὴν ὀλίγη ἐπιρροήν του, καὶ τίνα τὰ αἷτια τῆς ἐπιδραστικῆς διατηρήσεως του ἐντεῦθεν προτιμώμεν τὴν ἔρευναν τῆς ἐθνικῆς βιώσεως ἐν Ἑλλάδι; ἀλλὰ πρὸ ταύτης ἀπαραίτητον ἀποβαίνει ἡ διὰ βραχέων ἐξέτασις τῆς οὐσίας τῆς ἐθνικῆς βιώσεως ἐν γένει, ἢ ἐξετάσις αἱ λέγεται ἐθνικὴ βίωσις, ἢ πότε λαὸς τις δύναται νὰ θεωρηθῆ διάγων ἰθνηκὸν βίον;

Ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τῆς ἐξομοιώσεως, ἢν διέγραψεν, εἰκονίσας τὰ ἔθνη πρὸς οἰκογένειαν, καὶ ταύτην πρὸς πολλαπλοῦν ἀνθρώπων, παρέχει ἡμῖν τὰ μέσα τῆς ζωηροτέρως παραστάσεως τοῦ ὑπ' ὄψιν θέματος ἀρκεῖ ἐπομένως νὰ ἐξετάσωμεν κυρίως ποῖος οἰκογενειάρχης θεωρεῖται διάγων βίον οἰκογενειακὸν, βίον ἀσφαλίζοντα τὴν συντήρησιν καὶ προαγωγὴν τῆς οἰκογενείας του. Κατὰ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἡμερησίαν πείραν, ἀληθὴς οἰκογενειάρχης λέγεται ὁ ἐργαζόμενος πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς οἰκογενείας του, ὁ φροντίζων διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων του, ὁ δαπανῶν τὸ πρῶτον τῆς ἐργασίας του, οὐχὶ εὐωχοῦμενος μετὰ φίλων ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ ἀμελῶν τῆς οἰκογενείας του, ἀλλὰ ὁ διατιθέμενος αὐτὸ πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας του, περιεκτικώτερον δὲ ἀληθὴς οἰκογενειάρχης, εἴτε βίον οἰκογενειακὸν λέγομεν, ὅτι διάγει ἐκεῖνος, ὅστις συνοισθάνεται καὶ ἐκτελεῖ τοὺς νόμους δι' ὧν συγκατατίθεται καὶ ἀναπτύσσεται ἡ οἰκογένεια. Ἀπαιτεῖται ἔπομένως γὰρ τῶν μέσων, ἢτοι τῶν νόμων,

τῆς οἰκογενειακῆς βιώσεως, καὶ ἀκριβὴς αὐτῶν ἐπιτέλεσις τοῦναντίον. Κακὸν οἰκογενειάρχην, εἴτε μὴ διάγοντα οἰκογενειακὸν βίον, λέγομεν ἐκεῖνον, ὅστις δυστροπεῖ νὰ ἐργασθῆ ἐν ὅσῳ δύναται, ὅστις πιεζόμενος ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς διατροφῆς, ἀντὶ νὰ ἐργασθῆ ἀφαιρεῖ τὰ πολύτιμα τῆς συζύγου καὶ τοῦ οἴκου σκεύη, πωλῶν αὐτὰ εἰς τὴν προχειροτέραν τῆς ἀνάγκης τιμὴν, ἢ ὅστις, καὶ τοὶ ἐργάζεται καὶ ἀποκτᾷ χρήματα, δὲν φροντίζει ἵνα δι' αὐτῶν διαθρήψῃ τὴν συζυγὸν του τοὺς γονεῖς του τὰ τέκνα του, ἀλλὰ δαπανᾷ ταῦτα εἰς ἐκτὸς τοῦ οἴκου διασκεδάσεις, μετὰ παντοίων ἀφίλων, ὡς εἰπεῖν, φίλων, ὡς ἂν μὴ εἶχε παντελῶς οἰκογένειαν, ὡς ἂν μὴ ἀνέλαβεν ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν ὑψηλὴν εὐθύνην τῆς προστασίας ἀσθενεῶς ὑπάρξεως καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν πλασμαμάτων! Ὅτι λέγομεν περὶ τοῦ οἰκογενειάρχου, ταῦτ' οὐ δύναμεθα νὰ εἰπώμεν, καὶ περὶ τῆς συζύγου καὶ περὶ τῶν τέκνων, καὶ περὶ ὅλων ἐν γένει τῶν προσώπων, ἅτινα ἀπορρίζουσι τὴν οἰκογένειαν ἢ συζυγὸς τότε θεωρεῖται ἀληθὴς ὁδὸγὸς τῆς ἐν τῷ οἴκῳ οἰκογενείας, ὅταν ἀποβλέπῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τῆς, τὴν ἐἴσχυσιν τοῦ συζύγου τῆς, καὶ εἰς τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῶν τοῦ οἴκου, μὴδὲν ἀμελοῦσα, ὅπως διατηρήσῃ καὶ βελτιώσῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς κύκλῳ, τὴν ἐξυτῆς οἰκογένειαν. Τοῦναντίον μὴ οἰκογενειακὸν βίον διάγουσαν, θεωροῦμεν τὴν συζυγὸν ἐκεῖνην, ἥτις ἀφαιρεῖ τοῦ οἴκου πᾶν, ὅτι ἀγνοεῖ ὁ σύζυγος, ὅπως δι' αὐτοῦ ἀποκτήσῃ τὴν εἰς τὸν ἄπλοστον τοῦ σαρκοῦ βωμόν, ἀπειλομένην κατ' αὐτὴν ἐκατόμβην, ἢ ὅπως σαχηνεύσῃ τὴν ἀμείλικτον τῆς προδοσίας εἰκόνα, καὶ συζύγου, καὶ τέκνων, καὶ τοῦ παντὸς ἀμελοῦσα. Ταῦτα ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ τέκνα, ὅταν φθάσωσιν εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην καθ' ἣν δύναται νὰ διακρίνωσιν τὴν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ θέσιν των ὅταν ταῦτα ὑπεῖκωσιν εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἐφαρμόζωσι τὰς πρὸς τὴν κολὴν ἀνατροφὴν παρεχομένας αὐτοῖς συμβουλὰς τῶν γονέων ἔταν τέλος ἐργάζονται, καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐργασίας κέρδους διατέωσιν εἰς τοὺς ἀνάγκας τῆς ἰδίας αὐτῶν οἰκογενείας, τότε λέγομεν, ἐπι ταῦτά εἶσιν ἀληθῆ, εἴτε καὶ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

λά τέκνα, και ότι βίον οικογενειακόν διάγουσι τούτων-
 τίων, όταν παραβλέπωσι τὰς συμβουλὰς τῶν γονέων τῶν,
 όταν δὲν συναίσθάνωνται τὰς ἀνάγκας τῆς οικογενείας
 τῶν, όταν χάριν ἰδίων ἐλαττωμάτων, ἀπογυμνώσιν τὴν
 ἐκπαιδὸν οικογένειαν, ἀρπάζοντες, ὅτι ἐν αὐτῇ εὐρίσκου-
 σιν, ἢ ὅταν τὸ προῖόν τῆς ἀτομικῆς ἐργασίας τῶν σπα-
 ταλώσιν εἰς εὐωχίας καὶ ἀσέμνους ἀγῶνας, ἐνῶ βλέ-
 πουσιν ἰκέτιδα τῆς συνδρομῆς αὐτῶν, τὴν ἰδίαν οικογ-
 νειαν, καὶ τότε λέγομεν, ὅτι τὰ τέκνα ταυτὰ εἰσιν ἄ-
 στοργα, ἀγνώμονα, δὲν διάγουσιν οικογενειακόν βίον,
 ἤτοι βίον σύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν τῆς οικογενείας,
 πρὸς τοὺς νόμους ἐκείνους, οἷς ἡ λογικὴ, ἡ σοφία τῶν
 αἰώνων, καὶ ἡ καθ' ἡμέραν πείρα, παριστῶσιν ὡς ἀσφα-
 λίζοντας τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς οικογενεί-
 ας. Συνέπεικ τῆς ἀνωτέρω εἰκόνας, εἶναι ἡ συντήρησις
 καὶ εὐημερία τῆς οικογενείας ἐν τῇ περιπτώσει τῆς οικο-
 γενειακῆς βιώσεως, ἀποσύνθεσις δὲ αὐτῆς καὶ πλήρη
 καταστροφή ἐν τῇ ἐναντίᾳ περιπτώσει.

Ἐφαρμόζοντες ἤδη τὰ περὶ τῆς οικογενείας λεχθέντα,
 εἰς τὰ τῶν ἔθνων, κατὰ τὴν διαγραφείσαν τοῦ Ἀριστο-
 τέλους ἐξομοίωσιν, εὐχερῶς δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν,
 τί ἐστὶν ἐθνικὴ βίωσις, καὶ πότε λαὸς τις δύναται νὰ
 θεωρηθῇ διάγων ἐθνικὴν βίωσιν. Ὅπως ἐν τῇ οικογενείᾳ,
 οικογενειακὴν βίωσιν ἐθεωρήσαμεν τὴν ἐνέργειαν τῶν
 μελῶν αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ ἀσφα-
 λίζοντος τὴν συντήρησιν αὐτῆς, καὶ ἀνάπτυξιν, οὕτω
 καὶ εἰς τὰ ἔθνη, ἐθνικὴν ζωὴν, λέγομεν, ὅτι διά-
 γουσιν, ὅταν τὰ πρόσωπα τὰ ἀπαρτιζόμενα ἕκαστον ἔ-
 θνος, γινώσκωσι καὶ ἐκτελῶσι τοὺς νόμους ἐκείνους, δι'
 ὧν συντηρεῖται καὶ προάγεται τὸ ἐκπαιδὸν ἔθνος. Ὅταν
 λοιπὸν καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ὡς ἐν τῇ οικογενείᾳ,
 οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα, δὲν ἐπιζητῶσι πῶς ν' ἀπογυ-
 μνώσωσι τὸ ἑαυτῶν ἔθνος, χάριν τοῦ ἰδίου ἐκάστου συμ-
 φέροντος, ὅταν δὲν θηρεύωσι τὴν ἀποφυγὴν τῶν πρὸς
 αὐτὸ ὑποχρεώσεων, ὅταν τέλος οἱ μὲν ἄρχοντες ἐφαρμό-
 ζωσιν, οἱ δ' ἀρχόμενοι ὑπέκωσιν εἰς τοὺς κειμένους τοῦ
 ἔθνους αὐτῶν νόμους, εἰς τοῦτο συνίσταται ἐν γένει ἡ ἐ-
 θνικὴ βίωσις, εἰς τὴν ὑπ' ὅλων ὑπακοὴν εἰς τοὺς νόμους
 τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἔθνους. Εἰς ταῦτα δύναται τις νὰ
 παρατηρήσῃ ἡμῖν, ὅτι πολλάκις οἱ κείμενοι νόμοι δὲν
 εἶναι ὠφέλιμοι εἰς τὸ ἔθνος, δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, οἷτι-
 νες συντηροῦσι καὶ προάγουσιν αὐτὸ, ἐπομένως δὲν δυ-
 νάμεθα νὰ θεωρηθῶμεν ὡς διάγοντες ἐθνικὴν ζωὴν, ὑ-
 πείκοντες εἰς νόμους τοιοῦτους, κωλύοντας τὴν ἐθνικὴν
 ἡμῶν πρόδοον. Οἱ οὕτω φρονούντες, δύνανται νὰ ἐλαγ-
 χθῶσιν ἀπατῶμενοι, διότι ἐν πρώτοις οἱ κείμενοι νόμοι
 εἶναι ἐκάστοτε σύμφωνοι πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑπ'
 αὐτῶν διοικουμένων ἔθνων, διὸ καὶ μεταβάλλονται κατὰ
 τὸ ἐκάστοτε ἐπικρατοῦν αὐτῶν πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ τοι-
 οῦτοι ἂν μὴ θεωρηθῶσι, προτιμωτέρως εἶναι ἡ πρὸς αὐ-
 τοὺς ὑπακοή, ἐνὸς διατηρεῖ αὐτοὺς, καὶ δὲν τοὺς ἀ-
 νατρέπει τὸ ἔθνος, παρὰ ἢ ὑπ' ἐνὸς ἐκάστου πολίτου,
 ἢ ἄρχοντος, ἀτομικῶς, καὶ πρὸς ὠφέλειαν ἰδίου συμφέ-
 ροντος μὴ ὑπακοῇ ἐννοοῦμεν τὴν ὑπ' ὅλου τοῦ ἔθνους, ἢ

τῆς πλειοψηφίας αὐτοῦ, κατάλυσιν τῶν κειμένων νόμων
 ὡς μὴ συμφώνων πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους, ἢ ὡς
 παρεχόντων προνόμια εἰς ὠρισμένας κοινωνικὰς τάξεις,
 καὶ μὴ ἀσφαλιζόντων ἕλκων ἐν γένει τῶν τοῦ ἔθνους
 μελῶν τὰ δικαιώματα. Ἡ τοιαύτη κατάλυσις δύναται
 νὰ θεωρηθῇ μάλιστα ὡς ἡ ζωηροτέρα ἐκδηλώσις τῶν
 ὑπαρχόντων ἐν τῷ ἔθνει στοιχείων τῆς ἐθνικῆς βιώσε-
 ως, διὸ καὶ αἱ ἐπαναστάσεις ἐπεκλήθησαν ὑπ' ἐνδόξου
 πολιτιολόγου, ὡς οἱ σταθμοὶ τῆς προόδου τῶν ἔθνων,
 καὶ τῆς ἐν γένει ἀνθρωπότητος δὲν ἐννοοῦμεν, ὅμως τὴν
 ὑπ' ἐνὸς ἐκάστου πολίτου χωριστὰ, παρκαλῶν εἰς τοὺς
 νόμους, καὶ μόνον εἰς ἑποχὰς καθ' ἃς ἡ ἐφαρμογὴ νόμου
 τινὸς πρόκειται νὰ τοῦ ἐλαττώσῃ ἀτομικὰ αὐτοῦ ὀλι-
 κὰ συμφέροντα. Πῶς δύναται οἱ ἐν τοιαύταις περιπτώ-
 σεσι καὶ οὕτω παρανομοῦντες, πῶς δύναται νὰ θεω-
 ρηθῶσιν ὡς γνήσιοι πολῖται, ὡς ἐπιθυμοῦντες, τὴν ὑ-
 παρξίν εἰ μὴ τὴν πρόδοον τοῦ ἰδίου αὐτῶν ἔθνους, ὡς
 διάγοντες τέλος ἐθνικὴν βίωσιν; Ἡ σύμφωνος ὁθεν πρὸς
 τοὺς κειμένους νόμους τοῦ ἔθνους, τῶν πολιτῶν ὑπα-
 κοή, ἢ ἡ ἐμόρφωσις πρὸς μεταβολὴν αὐτῶν τοῦ ἔθνους
 ἐξέγερσις, αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἐθνικὴν βίωσιν καὶ τίς ἡ-
 τύχη τοῦ ἔθνους τῶν μὴ ἐθνικῶς βιούντων πολιτῶν, ἢ
 τῶν μὴ πρὸς τοὺς νόμους αὐτῶν ὑποτασσόμενων, τίς δ'
 ἀπ' ἐτέρου ἢ τύχη τῶν ἐθνικῶς βιούντων, μαρτυρεῖ ἡ
 ἐπομένῃ τοῦ θεοῦ Πλάτωνος περικοπὴ ἣν ἀναφέρει εἰς τῇ
 συγγραφῇ αὐτοῦ περὶ νόμων.

«Ἐν ἡ μὲν πόλει ἀρχόμενος ἢ καὶ ἄκυρος νόμος, φθα-
 ρὰν ὄρω τῇ τοικύτῃ ἐνοίμην οὕσαν, ἐν ἡ δ' ἂν δεσπό-
 τῆς τῶν ἀρχόντων» οἱ δ' ἀρχότες δουλοὶ τοῦ νόμου,
 σωτηρίαν καὶ πάνθ' ὅσα θεοὶ πόλεσιν ἔδωκαν, ἀγαθὰ
 γινόμενα καθορῶν. Μετὰ τοιαύτην ρητὴν ἐκφρασὶν τοι-
 οῦτου ἀθλητοῦ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης, κρίνομεν πε-
 ριττὴν καὶ ἀνάρμοστον, πᾶσαν περαιτέρω περὶ τῆς οὐσί-
 ας τῆς ἐθνικῆς βιώσεως, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς εἰς τὰ ἔθνη
 συνεπειῶν, παρ' ἡμῶν ἀνάπτυξιν, διὸ προεβίνομεν ἡ-
 δὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει τοικύτης
 βιώσεως.

Β.

Γερῶντες τὴν διαγραφείσαν ἑλκὸν, ἀρκεῖ πρὸς λύσιν
 τοῦ ὑποβληθέντος ζητήματος νὰ ἐξετάσωμεν, κατὰ πό-
 σον οἱ τε ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι ὑπακούουσιν εἰς τοὺς
 κειμένους νόμους, ὅπως πεισθῶμεν περὶ τῆς ὑπάρξεως
 ἢ μὴ, παρ' ἡμῖν, ἐθνικῆς βιώσεως. Καίτοι ἡδυάμεθα
 νὰ ἀνατρέξωμεν πρὸς τοῦτο εἰς τὸ ἐν γένει ἐπικρατοῦν
 πνεῦμα τῶν σκερινῶν Ἑλλήνων, οὐχ ἥτιον προτιμῶ-
 μεν, ἀφοῦ κινδυνεύομεν ν' ἀποβῶμεν καταδικαστικοί, ν'
 ἀναφῆρωμεν γαργαλότα ρητὰ καὶ ὠρισμένα, ὅπως δικαι-
 ολογήσωμεν τὴν γνώμην μας.

Ἡ πρώτη παραδειγμα λαμβάνομεν τὸν νόμον περὶ
 ἐνόρκων. Ὁ νόμος οὗτος ἀνυμνεῖται παρὰ πάντων ὡς
 συνάδων πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ὡς ἀσφαλιζὼν τὴν
 ἀκριβεστέρην ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης πῶς ἐφαρμό-
 ζεται ὁ νόμος οὗτος παρ' ἡμῖν ὑπὸ τε τῶν ἀρχόντων
 καὶ τῶν πολιτῶν; Οἱ μὲν ἄρχοντες διορίζουσιν εἰς αὐ-

τῶν τοὺς μᾶλλον ἀκαταλλήλους, τοὺς μᾶλλον στερου-
 μένους, καὶ διὰ τοῦτο εὐχερῆστερους εἰς τὴν διαφθο-
 ράν, καὶ τοὺς μᾶλλον τέλος ἀμφιβόλου συνευδήσεως,
 ἀρκεῖ μόνον κορωνίς τῶν προσόντων αὐτῶν νὰ ἦναι ἡ
 εὐνοια τῶν ἐκάστοτε κατ' ἐπαρχίας πολιτικῶς ἰσχυόν-
 των πρὸς τιμὴν τῆς ἀληθείας ὀφειλομένη νὰ δηλογῆ-
 σωμεν, ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ἐκλέγονται καὶ πολιτικὴ ἐν-
 τιμοί, παρέχοντες ὅλας τὰς ἐγγυήσεις τῆς ἀκριβοῦς ἐ-
 πονομῆς τοῦ δικαίου, ἀλλ' οὗτοι εἰσιν ἀποτελεσματι-
 κῶς μειοψηφοῦντες, καὶ οὕτω μὲν ἐφαρμόζεται ὁ νόμος
 οὗτος, ἀπ' οὗ ἤρτηται ἡ βᾶσις παντὸς ἔθνους, ὁ ἀπο-
 τελῶν τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς ἐθνικῆς βιώσεως,
 ὑπὸ τῶν κυβερνώντων πῶς δὲ ἐφαρμόζεται αὐτὸς ὁ νό-
 μος, εἴτε κατὰ πόσον ὑπακούουσιν πρὸς αὐτὸν οἱ πολῖ-
 ται; πρὸς τοῦτο δὲν θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τοὺς πολλοὺς,
 τοὺς ἀκαταλλήλους, ἐκείνους τέλος τοὺς ὁποίους τόσον
 ζοφερῶς ἀνωτέρω περυστήσαμεν, ἀλλὰ τοὺς ἐντίμους,
 τοὺς ὁποίους ἐθεωρήσαμεν, ὡς παρέγοντας ὅλας τὰς ἐγ-
 γυήσεις τῆς ἐπιτελέσεως τῆς ἀποστολῆς τῶν. Οἱ τοιού-
 τοι τόσην ὑπακοὴν τρέφουσιν πρὸς τὸν θεμελιώδη αὐ-
 τὸν νόμον, ὥστε πρὶν μὲν κληρωθῶσιν ἐνεργοῦσι διὰ παν-
 τὸς μέσου ὅπως μὴ ἐκλεχθῶσιν, ἐκλεχθέντες δὲ οὐδ'
 ἀπαξ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνόδου προσέρχον-
 ται, μὴ προσερχόμενοι δὲ τέλος δὲν ἐρυθριῶσιν ἂν προ-
 καλέσωσι καὶ δεχθῶσι καταδικαστικὴν ἔκθεσιν τούτου
 κατ' αὐτῶν ἀπόφασιν. ἵνα δὲ μὴ θεωρηθῶμεν ἐπὶ ἀο-
 ρίστων στηριζόμενοι, ἀναφέρομεν τὴν καταδικαστικὴν
 ἀπόφασιν πρὸ δύο σχεδὸν ἑτῶν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν
 Ἀθήναις συνέδρων, δι' ἧς καταδικάσθησαν ὡς μηδέποτε
 φοιτήσαντες οἱ κληρωθέντες ἑνορκοί, τρεῖς τοῦ πανεπι-
 στημίου τῆς νομικῆς Σχολῆς καθηγηταί! ὧν οἱ δύο θε-
 ωροῦνται, καὶ δικαίως, ὑπ' ἄλλας ἐπόψεις, ὡς ἄξιοι
 παντὸς σεβισμοῦ καὶ βαθείας ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἀπο-
 λαύουσιν ὑπολήψεως, ὁ δὲ τρίτος, οὗτος εἰδικῶς ἀπὸ
 τῆς πανεπιστημιακῆς ἑδρας καθ' ἐκάστην ἐξέμεινε τὸν
 φιλελεύθερον αὐτὸν θεσμόν, κατέκρινεν ἀδιαλείπτως τοὺς
 μὴ ἐκτελοῦντας, ὡς ἔλεγε, προτιμῶντας δὲ τὰ ἰδιά των
 συμφέροντα, τὰ καθήκοντά των ἐνόρκους, καὶ ὅμως ἡ-
 νέθη καὶ οὗτος, ὁ τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος μέ-
 χρι μονομανίας κατὰ στιγμήν, ἀναφέρων, καὶ ἐπ' αὐτῇ
 ἐγκαυχόμενος, διὰ τῆς οὐδ' ἀπαξ φοιτήσεώς του, τὴν
 καταδικαστικὴν ἀπόφασιν.

Μεταβλίνομεν εἰς τοὺς ἀποβλέποντας τὴν εἰσπραξίν
 τῶν φόρων νόμους. Πῶς οὗτοι ἐφαρμόζονται; Ὑπὸ μὲν
 τῶν κυβερνώντων εἶναι περιττὸν νὰ εἰπωμεν, μὰς ἀρκεῖ
 ἡ στατιστικὴ τῶν πολυχρονίων ὀφειλετῶν τοῦ δημοσίου
 καθ' ὧν οὐδεμίαν σχεδὸν διατάσσεται καταδίωξις ὑπὸ
 δὲ τῶν πολιτῶν, καὶ ὑπ' ἐκείνων ἔτι, οἷτινες κραυγὰ
 ζοῦσιν ἀδιακόπως, ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς ἀθλίαν κατάστα-
 σιν καὶ ὅτι παύονται οἱ πολῖτες μόνον, οἱ πλείστοι
 αὐτῶν δυσχερῆσαι νὰ κληρωθῶσι τοὺς ἐπιβαλλομένους
 φόρους, ἀλλὰ καὶ ἡμετέροις ἀποβῶμεν καταδικαστικοί, ν'
 ἐντεῦθεν συνεπεία, τὴν λαθροπραξίαν εἰς θεσμόν ἀνα-
 βιάσασκτες, καὶ ἐν γένει ἀνευ τῆς θελήσεως ἐκείνης,

δι' ἧς καταδεικνύεται ἡ συναίσθησις τῆς ἰδέας τοῦ κα-
 θήκοντος, καὶ σχεδὸν ἐκβιαζόμενοι, αὐτοὺς καταβάλλου-
 σιν, ὅτι ὅμως ἀποδεικνύει πλήρη ἔλλειψιν τῆς παρ'
 ἡμῖν ὑπάρξεως τῶν στοιχείων τῆς ἐθνικῆς βιώσεως,
 εἶναι ἡ συμπεριφορὰ τῶν πολιτῶν ὡς πρὸς τὸν φόρον
 τοῦ αἵματος, ὁ φόρος οὗτος εὐλόγως θεωρεῖται ὡς ὁ
 ἱερώτερος, διότι σκοπεῖ τὴν ἀμυναν τῶν δικαιωμάτων
 τῆς πατρίδος ἐν περιπτώσει προσβολῆς αὐτῶν, στενω-
 τата δὲ συνδέεται μὲ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν συντή-
 ρησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ πῶς
 ὁ ἱερός οὗτος φόρος ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταβάλλεται;
 Ἀμφιβάλλομεν ἂν εἰς καὶ μόνος ἐκ τῶν κληρωμένων,
 οὐχὶ εὐχαριστῆται, ἀλλ' ἂν ἀνέχηται ἀπλῶς νὰ ὑπη-
 ρετήσῃ στρατιωτικῶς τὴν Πατρίδα τοῦ ἢ πρὸς τὸν φό-
 ρον τοῦτον ἀποστροφή τῶν πολιτῶν παρ' ἡμῖν, εἶναι
 τσαούτη, ὥστε τινὲς μὲν τῶν κληρωμένων πένητες ὄν-
 τες, ἀναδίδονται βaprύτατα δι' αὐτοῦ χρέη καὶ ἀντα-
 ξίους τόκους, ἔπως δι' ἀντικαταστάσεως μὴ κατατα-
 χθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν, τινὲς δὲ, οἱ οὐδὲν ἔχοντες ὅπως
 τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως βάρη ἀναδεχθῶσι, προτιμῶσι
 νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐστίας των, παρὰ νὰ ἐπιτελέσωσι
 τὸ πρὸς τὴν πατρίδα ὕψιστον αὐτῷ χρέος. Διὰ τοῦτο ὁ
 στρατὸς παρ' ἡμῖν συνίσταται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ
 τῶν αὐτῶν προσώπων, διότι οἱ προηγούμενοι κληρο-
 νώμενοι ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν ἐπομένων, μέ-
 νουσιν οἱ αὐτοί, καὶ οὕτως ἀποτυγχάνει καὶ ἡ στρα-
 τιωτικὴ ἐγκύμνασις ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους.

Ταῦτα καὶ ὡς πρὸς τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων. Προ-
 βῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκλογι-
 κοῦ νόμου. Πῶς καὶ ὁ νόμος οὗτος ἐφαρμόζεται παρ'
 ἡμῖν; Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κυβερνῶντας δὲν εἶναι οὔτε
 καν συζητήσεως ἄξιον νὰ ἐξετάσωμεν, ἀλλ' οἱ πολῖται,
 αὐτοὶ ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι δυσφοροῦσιν ἐπὶ τῇ ἀθλιότητι
 τῆς πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως, πῶς ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
 ἐνασκήσεως τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ δικαιώματος, ἐφαρμόζου-
 σιν τὸν ὑπ' ὅσων νόμον; Ὁ νόμος οὗτος διαγράφει τὰ
 προσόντα τῶν ἐπιλογῆς δι' ἐκάστην θέσιν ἀξίωσιν, καὶ
 εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι διὰ τῆς ἐπεμβάσεως πολλάκις τῶν
 κυβερνήσεων ἐκτίθενται καὶ ἄνθρωποι μὴ ἔχοντες τὰ ἐν-
 νομα ταῦτα προσόντα, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι
 μεταξὺ τῶν κατερχομένων εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα ὑ-
 πάρχουσι καὶ ἄνδρες κοσμούμενοι διὰ προσόντων, ἀνω-
 τέρων ἔτι τῶν ὑπὸ τοῦ σχετικοῦ νόμου ἀπαιτουμέ-
 νων, ποῖα ὅμως ἡ τύχη τῶν τοιοῦτων ἀνδρῶν; ποῖα
 δ' ἡ τύχη τῶν αὐτοῖς ἀντιθέτων; Καθ' ἡμέραν βλέ-
 πομεν, ὅτι οἱ μὲν ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προσόντα
 ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραγνωρίζονται ὑπὸ τῶν ἐκλο-
 γέων, ἀντιστρόφως δὲ οἱ οὐδεμίαν, ἢ ἐλαχίστην ἀξίαν
 ἔχοντες, καὶ ὅλας ἔρημοι τῶν προσόντων τοῦ νόμου
 οὗτοι ἀναβιβάζονται θριαμβευτικῶς εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ
 Βουλευτοῦ, τοῦ Δημάρχου κλ. κατὰ πολὺ πλειονοψη-
 φοῦντες τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὑποδεικνυομένων. Ἴσως εἴ-
 περὶ τις ἐνταῦθα, ὅτι τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς ἀμαθείας
 τοῦ λαοῦ, μὴ δυναμένου νὰ διακρίνῃ τοὺς κρείττους.

ἀν ἐκ τοιούτου λόγου οἱ κρείσσονες ἀπετύγχανον, θὰ ἦτο λίαν δι' ἡμᾶς παρήγορον· δυστυχῶς ὁμῶς τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ προτίμησις αὐτῆ εἶναι σκόπιμος καὶ ὅτι ἐν γνώσει τῆς ποιότητος αὐτῶν, ὁ λαὸς τοῦς ἐκλέγει. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων σχέσεων τῶν ἐκλογέων πρὸς τοῦς ἐκλεξιμους. Τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐκλογέων, διαπραγματεύεται τὴν ψῆφον αὐτοῦ, ὡς εὐτελὲς ἐμπόρευμα, ὃ τὲ μὲν λαμβάνον ἀμέτῳ τὸ τίμημα, διὰ διορισμῶν ἢ καὶ χρημάτων, ὅτι δὲ δι' ἰσῶν (!) περὶ μελλούσης αὐτῶν ἱκανοποιήσεως, ὑποσχέσεων. Καίτοι ταῦτα πάντα εἶσι γνωστά καὶ εἰς τοὺς ἀπλουστέρους, καὶ δὲν χρῆζουσιν ὠρισμένων γεγονότων πρὸς ἀπόδειξιν, μολαταῦτα προσάγομεν καὶ τούτου ὡρισμὸν παράδειγμα, καθὼ συμβᾶν ἐν αὐτῇ τῇ πρωτεύουσῃ, ἐν ἣ καὶ ὁ λαὸς μᾶλλον ἀνεπτυγμένος εἶναι, καὶ σχετικῶς ὀλιγωτέραν ἐπιροὴν κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐνασκει ἢ κυβέρνησις. Πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν διηγωνίσθη κατ' ἐπίμονον αἵτησιν ἀρίστον φίλων του, ὁ ἀειμνηστος Δημήτριος Μαυροκορδάτος· τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὄρκει νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἕκαστον τὴν εἴτε ἐκ τῶν ἔργων του, εἴτε καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς σχέσεως γνωρισάντων αὐτὸν, ὅποια ἐκείνητο ὁ ἀνὴρ αὐτός προσόντα, καὶ ἂν ἦτο ἀξίος ἐπιλογῆς ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του. Εὐρυτάτη παιδεία, ἐνθουσιώδεις πατριωτισμοῦ αἰσθησις, ἀδιάλειπτοι ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἔργων, αὐτοῦ προσπάθειαι, πρότυπον οἰκογενειακῆς καὶ ἀτομικῆς ἀρετῆς, ὑλικὴ τέλος ἀνεξαρτησίς, ὅλα ταῦτα ἀπῆρτιζον τὸν καταθρόντα εἰς τὸν ἐκλογικὸν τότε ἀγῶνα τῶν Ἀθηνῶν, Δημητρίων Μαυροκορδάτων. Ἀπέναντι αὐτοῦ ἐπάλαιον ὑπὲρ τῆς κατακτιήσεως τοῦ δημοτικοῦ ἀξιώματος, ἀνθρωποι τινὲς μὲν, μετ' ἀξίας τινὲς, ἄλλοι δὲ, καὶ ἐντελῶς τοιαύτης ἐστερημένοι· τίνα προτίμησαν οἱ ἐκλογεῖς Ἀθηνῶν; τὰ πράγματα μωροῦσι! Τίς ὁμῶς θὰ πιστεύσῃ, ὅτι οὐδὲ κἂν πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ψῆφων ἀπέναντι τῶν χειρίστων, ἐστάθη εὐτυχέστερος ὁ Μαυροκορδάτος! καὶ περὶ αὐτοῦ, τὰ πράγματα μωροῦσιν! ἀλλὰ μεταξὺ τῶν προτιμηθέντων καὶ τοῦ ἡττηθέντος, ὑπῆρχεν ἡ ἐπομένῃ σπουδαία διαφορά. Πρὸ τῶν ἐκλογῶν τὴν αἴθουσαν τοῦ Μαυροκορδάτου, ἐκόσμουσαν οἱ ἄριστοι, οὐχὶ οἱ κατὰ τύπου, ἀλλ' οἱ κατ' οὐσίαν ἄριστοι τῶν πολιτῶν, ἀνυμνοῦντες τὰ ἐκυτοῦ προτερήματα, καὶ παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ τοῖς ἐπιτρέψῃ νὰ ἐκθέσωσιν αὐτόν. Τὰς αἰθούσας τῶν προτιμηθέντων ἐκηλίδουν ἢ μᾶλλον ἐτίμων, καθὼ συνόμοιοι, οἱ φαυλότεροι τῶν πολιτῶν, ἡντιμείβοντο ὑποσχέσεις καὶ ὄρκια περὶ χαρίτων, περὶ διορισμῶν, περὶ παντὸς τέλους ὑπὸ τῆς ἡθικῆς καὶ τῶν κειμένων νόμων, αὐστηρῶς ἀπαγορευμένου. Τί ἀποδεικνύει τὸ τοιοῦτον; ἄγνοια τῶν ἐκλογέων περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀγωνιζομένων, ἢ πλήρη γνώσιν, καὶ λόγῳ προτιμήσεως τῶν ἰδιωτικῶν συμφερόντων, παράβλεψιν τῶν προτιμήσεως ἀξίων; Ἦδυνάμεθα δὲ νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰ παραδείγματα πρὸς κύρωσιν τῆς θλιβερᾶς ταύτης ἀληθείας ἀλλ' ἀρκούμεθα νὰ παραπέμψωμεν τοὺς ἀμφιβάλλον-

τας, εἰς τοὺς ἀπῆρτιζοντας τὴν Βουλὴν, τοὺς Δημόρχους, τὰ δημοτικὰ Συμβούλια, καὶ συγκρίνωσι τοὺς ἐπιτυχάνοντας πρὸς τοὺς ἀτυχῶς ἀνταγωνισθέντας.

Ποῦ καὶ ἐνταῦθα ὑφίστανται τὰ στοιχεῖα τῆς ἡθικῆς παρ' ἡμῖν βιώσεως; Ἐξετάσωμεν τελευταίον, ποῖον τὸ ἐν γένει ἐπικρατοῦν πνεῦμα τῶν νῦν Ἑλλήνων ὑπὸ ἐθνικὴν ἐποψίν, ἢτοι κατὰ πόσον προτιμῶσι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῶν ἀτομικῶν, κατὰ πόσον ὑπέκωσιν εἰς τοὺς κανονίζοντας ταῦτα κειμένους νόμους.

Ἡ προχειροτέρα ἔρευνα πείθει ἡμᾶς, ὅτι ἀγόμεθα πάντες σχεδὸν οἱ σήμερον Ἕλληνες ὑπ' ἀκαθάρτου πάθους ἀτομικότητος καὶ διὰ παντὸς μέσου προσπαθοῦμεν πῶς νὰ ἐκφυγίσωμεν τὰ ἀτομικὰ ἡμῶν συμφέροντα ἐπιπροφανῶς βλάβῃ τῶν γενικῶν εἰς τοῦτο ἐπιπρόσθετον καὶ ἡ μακρὰ τῶν ἐτῶν δουλεία ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἕκα κα τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐννόμου ἐκδηλώσεως, τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθημάτων, εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ἀνέτρεξεν, ὅπως τύχωσιν εὐθουδικίας, εἰς τὰ ἄτομα, οὐχὶ εἰς τὰς ἀρχάς, ὡς μὴ ἐθνικὰς ἢ ὡς μὴ εὐθουδικούσας, ἢ μόνον διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀτόμων Ἐντεῦθεν ἀνεπτύχθη ὁ ἀτομικισμὸς, καὶ τὴν θέλησιν τῶν νόμων ὑπεσκέλισε βεβαίως ἢ θέλησιν τῶν ἀτόμων ἢ τις φαίνεται εἰσέτι, καὶ μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν, παραμένουσα· ἀλλ' ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς δουλείας ἦτο λίαν εὐλογος ἡ τοιαύτη τάσις, διότι οἱ μὲν νόμοι ἦσαν ὅλως ξένοι πρὸς τοὺς δουλεύοντας, καὶ δὲν προήρχοντο ἐκ τῆς ἰδίης αὐτῶν θελήσεως, βαρεῖ, ἄλλως τε καὶ σχεδὸν ἄδικοι, ἐφημερίζοντο δὲ κατὰ τὸ ἐν Τουρκίᾳ ἰσχύον σύστημα, εἰς τρόπον ὅπως ἡ θέλησις τῶν ἰσχυόντων ἀτόμων, ἐπεκράτει τῶν ρητῶν διατάξεων αὐτῶν. Ἦδη ὁμῶς ἡ τάσις αὕτη εἶναι ὅχι μόνον ἀδικαιολόγητος, ἀλλὰ καὶ προφανῶς καταστρεπτικὴ· διότι σήμερον οἱ νόμοι εἶναι πρῶτον τῆς ἰδίης ἡμῶν θελήσεως, δὲν παρέχουσι προνόμια εἰς ὠρισμένους τάξεις, καθιερῶσι ταῦτα ὑπὲρ πάντων δικαιοσύνας, διανεμοῦσι συμμέτρως τὰ βάρη, καὶ ἐφαρμόζονται ἢ καλλίον θὰ ἐφαρμόζοντο κατὰ τὰς ρητὰς αὐτῶν διατάξεις, εἰμὴ ἐξοπλοῦντο ὁ ἀτομικισμὸς, εἰμὴ ὑπῆρξεν ἡ ἀκάθαρτος αὕτη τοῦ ἰδιωτικοῦ συμφερόντος τάσις, τὸ ἀτομικὸν συμφέρον ἐπὶ τοσοῦτον προήχθη, ὅπως ὡς ἔχοντες ἐπιρροὴν ἐν τῷ ἔθνει θεωροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκείνοι, οἵτινες κατορθοῦσι νὰ προστατεύωνται τὰ ἀτομικὰ τῶν φίλων αὐτῶν συμφέροντα, διὰ τῆς παραβιάσεως τῶν νόμων ἀπὸ τῶν ὡς ἐξ αὐτῆς ζημιουμένων φίλων, αὐτοὺς θεωρεῖται ὡς ὁ ἀξίος ἐπιλογῆς, ὡς ἄνθρωπος ἐπιρροῆς, καὶ ἐν γένει ὡς ἀλάνθαστον θερμόμετρον τῆς ἰσχύος, καὶ τῆς προσελεύσεως πολλῶν φίλων, θεωρεῖται πρὸς ἡμῖν σήμερον ἢ ὑπὲρ τῶν ἀτόμων, μεζῶν τῶν νόμων παραβιάσεως, ὀλιγοῖσι συναισθάνονται, ὅτι ὀφείλουσι νὰ ἐκτελῶσι τὰ πρὸς τὸ ἔθνος καθήκοντα αὐτῶν, λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρεχόμενης αὐτοῖς ἀσφαλείας, ἂν οὐχὶ ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἕνεκα. Οἱ πλείστοι ζητοῦσι νὰ διορισθῶσιν εἰς θέσεις καὶ μὴ ἄντες ἄξιοι, ἐν γνώσει τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαγορευτέρας, ζητοῦσιν ὑπαρτοφίας ἐν εἰς εἶναι εὐποροί, οἵτινες καὶ τολλαπλασίασθεως ἐπιδιώκου-

αι, καὶ ἐν γένει πάντες σχεδὸν ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων, διὰ τῆς ἐξουδετερώσεως τῶν ὑφισταμένων νόμων, οἵτινες, καθὼ συνδυάζοντες ὅλων τῶν πολιτῶν καὶ τοῦ ἡθικοῦ προσώπου τοῦ ἔθνους τὰ συμφέροντα, ἀδύνατον εἶναι νὰ προστατεύωσι μονομερῶς τὰ τῶν ἐκάστοτε ἐνδιαφερομένων, παραβιάποντες τὰ τε τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἄλλων ἀτόμων μεθ' ὧν οἱ λοιποὶ συναλλάσσονται.

Τὸ συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω συνίσταται εἰς τὴν θλιβερὰν ἀλήθειαν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐθνικὴ βίωσις ἐν Ἑλλάδι, οὐδὲ τὰ πρὸς τοιαύτην ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, λόγῳ τῆς εἰς ὑπέμετρον βαθμὴν προτιμήσεως τοῦ ἀτομικοῦ ἀντὶ τοῦ γενικοῦ συμφερόντος, καὶ ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται διατὶ οἱ μὲν Ἕλληνες ὡς ἄτομα προάγονται καὶ εὐδαιμονοῦσιν, ὡς ἔθνος, δὲ ἀμαυροῦται καὶ ἐξοστρακεῖ.

Δ. ΣΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ

Τῆς ΘΗΡΕΣΙΑΣ...

Ἦτο πρώτη Μαρτίου τοῦ ἔτους 1869 τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς ἀνὴρ ἀπέθνησκεν ἐν Περσίοις. Δὲν ἦτο οὔτε εὐγενῆς τις τιμαριώτης ἄρχων, οὔτε πολυτάλαντος ἐκγονοῦ τῶν Βουρβάνων· ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ὁ Λαμαρτίνος. Ὁ Ἀλφόνσος δὲ Λαμαρτίνος ἐγενήθη τὴν 21 Ὀκτωβρίου 1790 ἐν τῇ μικρῇ τῆς Μακῶνος πόλει, ἐκ γονέων εὐγενῶν οὐ μόνον τὴν καταγωγὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν καρδαν. Ἀναπτυχθεὶς ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς σφύρας καὶ σεβασμίας αὐτοῦ μητρὸς, ἔτυχεν ἀνατροφῆς ἐπιμελημένης καὶ σπανίας, ἢ τις ἀναμφιβόλως ἐμελλε νὰ παρασκευάσῃ ἐν αὐτῷ, ὡς ὁ ἴδιος ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι του ἀναφέρει, ψυχὴν ἐπιδεκτικὴν αἰσθημάτων, εὐλαϊκίας καὶ ἔρωτος. Δωδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν ὁ Λαμαρτίνος, ἰσπερὶ τῆς τῶν θελημάτων τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς καὶ τῆς περιποιήσεως τῆς περιφλεμένης αὐτῷ μητρὸς. Τὸ καθῆκον, τὸ ἐπιβαλλόμενον τοῖς γονεῦσιν ἐπὶ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τέκνου του, ὑπερίσχυσε τῆς φιλοστοργίας· ὁ πατὴρ του βλέπων ὅτι ἡ ἐφηβικὴ ἡλικία δὲν ἀπέειχεν ἀπὸ τοῦ Ἀλφόνσου εἰμὴ στάδιά τινα, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐν Λυῶν Λίκειον, ἀφ' οὗ διαφυγὼν μετ' οὐ πολὺ ἐνεκλείσθη αὐτῷ εἰς τὸ ὑπὸ τῶν Ἰησοῦτων ἐν Βιλλεῦ διευθυνόμενον σχολεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔλαβε νάματα ἀληθοῦς παιδείας ὑπὸ τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων διδασκάλων, οἵτινες, τὸν γόνιμον νοῦν του καλλιεργήσαντες, παρεσκευάσαν αὐτὸν ὅπως παραγγῆ εἰς τὸ μέλλον τοὺς ἀγλαοὺς τῆς ποιήσεως καρπούς. Τοὺς ἐνστέτους τοῦτους ἀνδρας ἀποχαιρετῶν ὁ Λαμαρτίνος, ἔγραψε τὸ χάριεν ἐκεῖνο ποίημα, ὅπερ τελευταίον διὰ τῶν ἐπιπροφῶν, μεστῶν εὐγνωμοσύνης.

ἩΜΕΡΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Κι' ἀπὸ τὸ θνησκον στόμα μου θὰ λείψῃ ἡ φωνὴ μου
Μὲ τ' ὄνομα τῶν τῶ γλυκῷ καὶ ποθητῷ.

II

Δεκαεξαετῆς ἦτο ἡδὴ ὁ Λαμαρτίνος, ὅποτε, ἀπόφοιτος πλέον τῶν πρώτων αὐτοῦ σπουδῶν, ἐπαρῆλθε πλήρως χαρᾶς καὶ ὀνείρων εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων του. Τὸ μελαγχολικὸν καὶ ρεμβώδες τῆς φύσεώς του ἐπκλύπησεν ἡ ἀνάγνωσις ρωμαντικῶν συγγραμμάτων. Ὁ Ὀσσιανὸς, ὁ τῆς Ἀλβιάνος μελίρρυτος ποιητῆς, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, οὐτινος ἡ ποίησις ἀφῆρπασε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν τοῦ νεαροῦ Ἀλφόνσου, αἱ δὲ ἰδέαι αὐτοῦ ἐνετυπώθησαν τοσοῦτον εἰς τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν του, ὅπως ἠσθάνετο ἐκυτὸν ἐλλιπῆ, ἄτε μὴ περικαλυφθέντα εἰσέτι ὑπὸ τοῦ πέπλου ἐνὸς ἔρωτος· διότι, ἐπὶ δύναιται τις, λέγει ὁ Λαμαρτίνος, νὰ λατρεύσῃ ἄνευ ἀντικειμένου, νὰ λυπηθῇ ἄνευ θλίψεως, νὰ κλαύσῃ ἄνευ δακρύων; Μετ' ὀλίγον οἱ ὀφθαλμοὶ του συννητήθησαν μετὰ τῶν βλεμμάτων τῆς Δουκίνας· ἀλλ' ἀποχωρισθεὶς αὐτῆς ἐλπισμένης τὴν πρώτην φίλην του καὶ παρεδόθη ἐκ τῶν ἔρωτα τῆς Γρατσιέλας. Ἡ νέα αὕτη, χωρική ἐκ Νεαπόλεως, ἦς τὴν ἀσπιότητα μόνον ὁ ἔρως ἠδυνήθη νὰ ἐκμηδενίσῃ, ὑπῆρξεν ἐκεῖνη ἡίτις διὰ τῶν θελημάτων τῆς ἐνέπνευσε τὸν Λαμαρτίνον νὰ γράψῃ τὰς θεσπεσίας ἐκεῖνας ᾠδὰς· πλὴν ὁ πρόωρος αὐτῆς θάνατος ἐττέρησεν αὐτὸν τοῦ ἀντικειμένου τῶν ὀνείρων καὶ ρεμβασμῶν του· ἡ Γρατσιέλα δὲν ὑπῆρχε πλέον, καὶ ὀρφανὸς ἦδη ὁ ἔρως ποιητῆς ἐξέχυσε τὰ δάκρυά του ποίων εἰς τὴν μνήμην αὐτῆς ἄσμετα πλήρη ρεμβώδους μελαγχολίας, ὡς τὴν Μόνωσιν, τὴν Ἀνάμνησιν καὶ τὴν πρὸς Αὐτὴν Ἐπίκλησιν του, ἡίτις εἶνε μία τῶν περιπεθεστέρων τοῦ ἔρωτος ἐλεγίμων.

III

Ὁ Λαμαρτίνος διὰ τῶν ποιήσεών του εἰσῆγγχε νέην εἶδος καὶ ἐδημιούργησε τὴν λυρικήν τοῦ αἰῶνός του ποίησιν· εἶνε δὲ ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ ἀνώτερος πάντων τῶν συγχρόνων του διὰ τε τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν στιχομυθικὴν ἀρμονίαν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὸ πάθος ὅπερ ἐν ταῖς ποιήσεσιν αὐτοῦ εὐρηται. Μετὰ τρεῖς ἔτη ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν πρώτων αὐτοῦ ποιητικῶν μελειῶν, ἐξέδωκε καὶ τὰς νέας μελέτας, εἴτα δὲ διαφόρους ἄλλας, ἐν αἷς τὰς ποιητικὰς καὶ τὰς θρησκευτικὰς του Ἀρμονίας, τὴν Πιῶσιν ἐνὸς Ἀγγέλου, τὸν Θάνατον τοῦ Σωκράτους, ὅν φιλοσοφῶν ἐποίει. Καταφανεστέρον δὲ ἀναδεικνύεται ὁ ποιητῆς, ὡς φιλόσοφος καὶ ἄλλης Χριστιανὸς εἰς τὸ μέγξ καὶ ὠρῖον ποίημα του τοῦ Jocelyn ἐκδοθὲν ἐν ἔτει 1835. Τὸ φαντασιώδες καὶ τὸ λαμπρὸν τοῦτο ποίημα, ἀνήκει εἰς τὸν ποιητὴν βεβαίως, ἀλλ' ἐν τῷ ποιητῇ ὁ ἱστορικὸς, ὁ ρήτωρ, ὁ δημοσιογράφος συναντῶνται. Ὡς ἱστορικὸς δὲ διαπρέπει μεταξὺ τῶν συγχρόνων του συγγραφεὶς τὴν ἱστορίαν τῶν Γερωνδίων, τὴν ἱστορίαν τῆς Τουρκίας, τὴν ἱστορίαν τῆς παλινορθώσεως, ἔτι δὲ καὶ τὴν περιήγησιν τῆς Ἀνατολῆς, ἔργον πλήρες νέων ἀποψιδῶν καὶ εἰκόνων, ὅπερ διὰ τινὰς ἀνακριθεῖς ψέγουσι λίαν

αστρονομίας και τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον φιλοσοφικὸν σύστημα, δὲν θὰ ἐδύνατο νῆ ὑπάρξῃ χωρὶς τοῦ τηλεσκοπίου. Ἡ ἀνάγκη τοῦ τηλεσκοπίου διετήρησε τὴν ἀστρονομικὴν ἐπιστήμην ἐν τῇ νηπιότητι αὐτῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Καίτοι ὁ Πυθαγόρας, εἰς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων, διὰ καιρίου ἀσκήσεως πολυνοίας ἀτενόησε τὰ στοιχεῖα τοῦ Κοπερνικείου συστήματος, ἀλλ' ὁμως οὐδεμίαν γενικὴν ἢ πρακτικὴν προαγωγὴν εὐρίσκομεν περιγενομένην ἐξ αὐτῆς Μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀνακαλύψεων διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἀρχεται ἡ ἐπίδοσις τῆς ἐπιστήμης μετ' ἀσφαλοῦς καὶ ταχεῖς προόδου. Τόρα ὁ ἀστρονόμος δὲν κατασκευάζει τηλεσκόπια. Καὶ φρονῶ ὅτι θὰ ἦτον ἀδύνατον εἰς ἄτομον ὑπερ ἐπασχολεῖται εἰς τὴν καθολικὴν σπουδὴν τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης, νὰ τύχῃ ἱκανοῦ χρόνου ὅπως καὶ κατανοήτῃ τὰς βελτίους αὐτῆς διασκευὰς καὶ μάθη νὰ ἀσκή τὸ ἐπιτηδεύμα τοῦ κατασκευάζειν διοπτρικὰς ὄαλους. Ἀναφέρεται ὡς ἀξιωματικὸς εὐτραπέλια φύσει· εἰς ἕνα ἢ δύο ἐκ τῶν ἐξόχων πρακτικῶν, ὅτι ἐπεσῆσαν οὗτοι τὴν τομὴν καὶ τὴν λείωσιν τῶν φκῶν τῶν ἰδίων τηλεσκοπίων τῶν. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἐάν ποτε ὑπῆρξε τηλεσκόπιον πρὶν ἢ ἐπιστημονικὸς τις ἀστρονόμος μάθη νὰ μιγνύτῃ, νὰ τέχῃ καὶ νὰ πλάσῃ διοπτρικὰς ὄαλους, οὐδέποτε ἤθελον ἀκούσει μνημονεύμενον τοιοῦτό τι. Εἶνε οὐχ ἤσσαν ἀληθῆς, ὅτι οἱ ἐπασχολημένοι εἰς τὴν ὑαλουργικὴν δὲν θὰ ἐδύνατο, ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, νὰ ὦσι προσδόκιμοι εἰς ἀπόκτησιν τῶν απαιτούμενων ἐπιστημονικῶν γνώσεων πρὸς ἐπιδιώξιν τῶν δυσχερῶν ἐκείνων ὑπολογισμῶν οἵτινες συνέτεινον εἰς τὸ ν' ἀναγάγῃσιν εἰς ἕν σύστημα τὰς γενομένας ἀνακαλύψεις διὰ τῆς μεγεθυντικῆς δυνάμεως τοῦ τηλεσκοπίου. Ἐδυνάμην νὰ ἐπιτείνω τὴν αὐτὴν παρατήρησιν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄλικῶν ἐξ ὧν τὸ τηλεσκόπιον σύγκειται. Ὅπως τοῦτο καταστῆ χρήσιμον πρὸς οἰονδήποτε σκοπὸν ἀκριβοῦς ἐρεύνης, δέον νὰ τοποθετηθῇ λίαν ἐπιμελῶς ἐπὶ βάρῃ ἐξ ἰσχυροῦ μετάλλου, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν ἠνωμένην ἐργασίαν τοῦ μαθηματικοῦ ὀργανοποιοῦ καὶ τοῦ χαλκοχωνευτοῦ. Ἰδοὺ δὲ ὅτι μόλις ἐν βῆμα ἀφιστάμενοι τῆς ἀστρονομικῆς σκοπῆς τοῦ φιλοσόφου, καὶ εὐρίσκομεν αὐτὸν ἐν τῇ ἀνάγκῃ ἐνὸς ἐργαλείου ὑπερ μέλλει νὰ παραχθῇ διὰ τῶν ἠνωμένων ἐργασιῶν τοῦ μαθηματικοῦ ὀργανοποιοῦ, τοῦ χαλκοχωνευτοῦ, τοῦ στιλβωτοῦ διοπτρῶν καὶ τοῦ ὑαλουργοῦ — τέσσαρα ταῦτα ἐπιτηδεύματα. Ἐγεί εἰσέτι χρεῖαν ἀστρονομικοῦ ὄρολογίου, εἶνε δ' εὐκόλον νὰ ἀριθμηθῇ τις ἐξάχα ἐπιτηδεύματα, ἅτινα ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνδέονται ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ ὄρολογίου. Ἀλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν ἀνισοθάλμιον φακὸν τοῦ τηλεσκοπίου. Τὸ ὑαλουργεῖον ἀπαιτεῖ οἰκοδομὴν καὶ καμίνους. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις κατασκευάζει τὴν ὄαλον δὲν ἰδρύει τὸ κτίριον. Ἀλλ' ὁ λίθος καὶ ὁ κτίστης, ὁ τέκτων καὶ ὁ σιδιρουργός, δέον νὰ παρέχῃσι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐργασίας καὶ τῆς δεξιότητος, ἅτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἰδρύσιν τοῦ οἰκοδομήματος. Ὅταν τοῦτο κατα-

σκευεθῇ πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ μεγάλης ποσότητος φρυγάνων, ξύλων καὶ ξυλανθράκων ἢ γαιανθράκων διαφόρων εἰδῶν, εἴτε ὄλων συνάμα· εἴτα δὲ περὶ τοῦ ὄλικου ἐξ οὗ ἡ ὄαλος παράγεται καὶ δι' οὗ αὐτὴ χρώννυται, μέρος τοῦ ὀποίου πορζετικὸν διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκ διαφόρων καὶ μακρὰν κειμένων χωρῶν, πρέπει δὲ νὰ μετακομίζηται ἐντὸς πλοίων διὰ τῆς θαλάσσης. Δὲν δυνάμεθα νὰ θιζώμεν οὐδὲ ἐν ἐκ τῶν ἐπιτηδεύματων τοῦ τῶν χωρῶν νὰ διακρίνωμεν ἀμέσως τὴν συνάφειν αὐτοῦ μετὰ πολυαριθμῶν ἄλλων. Δάδωμεν, ἐπὶ παραδείγματι, τὸν κτίστην ὅστις κτίζει τὴν καμίνον. Οὗτος δὲν κατασκευάζει τὰς πλίνθους αὐτοῦ, οἱ δὲ καίει τὴν ἄσβεστόν του. Εἰς κοινὰς περιστάσεις αἱ πλίνθοι ἔρχονται ἀπὸ ἕνα τόπον, ἢ ἄσβεστος ἀπὸ ἄλλου καὶ ἡ ἄμμος ἀπὸ ἑτερον. Ὁ πλινθοποιὸς δὲν κόπτεται τὰ ξύλα αὐτοῦ. Ταῦτα κομίζονται δι' ἀμαξῶν ἢ διὰ λέμβων εἰς τὴν αὐτὴν του. Ὁ ἀμαξεύς δὲν κατασκευάζει τὴν φορταγωγὸν αὐτοῦ, οὐδὲ διὰ πλοιαρίων κομίζων τὰ ξύλα κατασκευάζει τὴν λέμβον του. Ὁ ἀμαξοπηγὸς δὲν κατασκευάζει τὸ ἐπίσωτρον. Ὁ σιδιρουργός δὲ κατασκευάζων σὸ ἐπίσωτρον δὲν χύνει τὸ μέταλλον, ὁ δὲ χύτης ὅστις τήκει τὸ μέταλλον δὲν κατασκευάζει τὸ χωνευτήριόν του, (καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκόμεθα εἰς τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ ἀπέστημεν), οὔτε ὀρύσσει τὸ μεταλλεῖον αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ὀρύσσει τὸ μεταλλεῖον δὲν κατασκευάζει τὴν σμινύην δι' ἧς μεταλλεῖται, οὔτε τὴν ἀντλίαν δι' ἧς ἀπομακρύνει τὸ ὕδωρ. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις κατασκευάζει τὴν ἀντλίαν δὲν ἀνεκάλυψε τὴν ἀρχὴν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως ἥτις ὠδήγησε πρὸς τὴν ἀντιλιοποιάν· τοῦτο ἐγένετο ὑπὸ μαθηματικοῦ τιδὸς ἐν Φλωρεντίᾳ, δοκιμασίας ποιουμένου ἐντὸς τοῦ δωματίου του ἐπὶ ὄκλινου σωλήνος. Καὶ ἐνταῦθα ἐπανερχόμεθα ἐκ νέου εἰς τὴν διοπτρικὴν μας ὄαλον καὶ εἰς ἕν παράδειγμα τῆς στενῆς σχέσεως ἥτις ὑπάρχει μετὰ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ τῶν πρακτικῶν τεχνῶν. Εἶνε σαφές ὅτι ἡ δυνάμεις νὰ ἐπιτείνωμεν τὴν ἀναριθμησὶν ταύτην ἕως οὗ πᾶσα τέχνη καὶ πᾶσα ἐπιστήμη ἤθελον καταδειχθῇ συντρέχουσαι εἰς πᾶσαν ἄλλην. τούτου οὐδαμῶς δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ ὅστις θελήσει νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα ἐν τῷ νῶ αὐτοῦ, ἀρχόμενος ἀφ' οἰονδήποτε ἐκ τῶν ἐν χρήσει τρόπων τῆς ἀνορίζεως καὶ κατεργασίας τῶν μετάλλων, τῆς ναυπηγίας καὶ ναυτιλίας, καὶ τῶν ἄλλων κλάδων τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας, τῶν ἐπιδιωκομένων ἐν ταῖς πεπολιτισμέναις κοινοῖτησιν.

Ἐάν ἐπομένως, ἀφ' ἐνός, ὁ ἀστρονόμος ἐξαρτᾶται ὡς πρὸς τὸ τηλεσκόπιόν του ἐκ τῆς στοιχειώδους ἐργασίας τοσοῦτων τεχνῶν, αἱ παρατηρήσεις του, ἐξ ἄλλου, ἀποτελοῦσι βῆσιν ἀστρονομικοῦ συστήματος καὶ ὑπολογισμῶν τῶν κινήσεων τῶν οὐρανίων σωμάτων, δι' ὧν παρέχεται τῷ ναυτῇ ὁ ἀριστὸς ὁδηγός διὰ μέσου τοῦ ὠκεανοῦ. Ὁ φρόνιμος πλοίαρχος δὲν θὰ ἐσκέπτετο πλέον νὰ ἀποπλεύσῃ διὰ τῆς Ἰνδίας ἀνευ τοῦ Πλοιακτικοῦ Θαλασσοπόρου τοῦ Bowditch, ὡς

δὲν ἤθελον ἀποπλεύσει χωρὶς τοῦ διορθῆτου του· οὗτος δὲ ὁ Θαλασσοπόρος περιέχει πίνακας ἐξηγμένους ἐκ τῶν ἀνωτέρων χωρῶν τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης. Πᾶς ὑποπλοίαρχος, ὅστις ἐνεργεῖ σεληνιακὴν παρατήρησιν πρὸς ἐμβαίωσιν τοῦ βαθμοῦ τοῦ μήκους πρὸς ὃν κείται τὸ πλοῖον, ἐπασχολεῖ πίνακας ἐν εἰς· αἱ μᾶλλον τεράστια ἀνακαλύψεις καὶ ὑπολογισμοὶ τοῦ Ααπλάς, τοῦ Νεύτωνος καὶ τοῦ Bowditch εἶνε προτυρασμένοι.

Μνημονεύω τούτου μόνον ὡς μίθ· τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ ἀστρονομικὴ ἐπιστήμη προάγει τὴν διακονίαν καὶ τὰς εὐχερίας τοῦ κοινοῦ βίου· ἴσως δὲ, ὅταν ἀναλογοισθῶμεν τὸν βαθμὸν μέχρι τοῦ ὀποίου ἡ νεωτέρα ἐπέκτασις τῆς ναυτιλίας συνέχει ἐξουτὴν μετὰ τῆς βιομηχανίας καθ' ὅλους αὐτῆς τοῦ κλάδου, τοῦτο δύναται νὰ κριθῇ ἐπαρκές. Θέλω μόνον προσθέσει ὅτι ἡ εὐτηνὴ χρήσις ἐνὸς ἡμερολογίου, ὅπερ κοινώνει τῶν τέρψεων πᾶσις ἐστὶς ἐν τῇ χώρα, δὲν ἐφείλεται ἢ χάρις εἰς τοὺς μόχθους καὶ τὰς σπουδὰς τῶν ἐμβριθεστέρων φιλοσόφων. Ὅχι διότι μεγάλη μάθησις ἢ εὐφυΐα ἀπαιτεῖται σήμερον πρὸς τέλεσιν τῶν ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν ἐνὸς ἡμερολογίου, καίτοι οἷχι ἀσημαντος μερίς ἐξ ἐκάστης αὐτῶν χρειάζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον· ἀλλὰ διότι καὶ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν τοιοῦτων ὑπολογισμῶν εἶνε ἀναγκαῖα ἡ βοήθεια πινάκων, οἵτινες βαθμηδὸν ἐξεπονήθησαν τῇ βῆσει τῶν βυθυτέρων ἐρευνῶν τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν φιλοσόφων τῶν ἀφιερωσάντων ἐξουτοῦς εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐπιστήμης. Διότι, ὡς παρετηρήσαμεν ἐν τῷ μηχανικῷ μέρει τοῦ ὑπομνήματος τούτου, δὲν ἦτο μόνον ἕν τὸ ἐπιτηδεύμα αὐτῶν· ὑπῆρχε χρεῖα ὅπως χορηγηθῇ εἰς τὸν φιλόσοφον τὸ ἐργαλεῖον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐργασιῶν μεγάλη ποικιλία· οὕτω, ἐξ ἄλλου, δὲν εἶνε ὁ φιλόσοφος, ἐν μίᾳ μόνῃ σφαίρᾳ ἐρευνῶν, ὅστις πλάσσει ἐπιτημὴν ἐκ τοῦ μηδενός. Ὁ παρατηρητῆς ἀστρονόμος παρέχει ὄλικὸν εἰς τὸν λογιστὴν ἀστρονόμον, ὁ δὲ λογιστὴς πορίζεται μεθόδους ἐκ τοῦ ἄπλου μαθηματικοῦ· μακρὰ δὲ διχοχῆ ἐκάστου αὐτῶν ἐπὶ αἰῶνας δέον νὰ συνενώσῃ τὰ ἔργα τῶν εἰς ἕν μέγος ἐξαγόμενον. Ἄνευ τῆς γεωμετρίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀλγέβρας τῶν Ἀράβων, αἱ τῶν ἀπειροστών ἀναλύσεις τοῦ Νεύτωνος καὶ Λαίβνιταίου οὐδέποτε θὰ ἐφευρίσκοντο.

Παραδείγματα καὶ διευκρινήσεις ἐξ ἴσου διδασκτικὰς δυνάμεθα ν' ἀνεύρωμεν εἰς πάντα ἄλλον κλάδον τῆς φιλοπονίας. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις θελήσει νὰ ἐπισκεφθῇ ἐν ὑφαντουργεῖον καὶ θεωρήσῃ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ μεγάλου ὕδραυλικοῦ τροχοῦ ὅστις δίδει τὴν πρώτην ὠθῆσιν, (καὶ εἰ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἀτμομηχανῆς, ἂν αὐτὴ εἶνε ἡ κινουσα δύναμις) ἐξετάσῃ δὲ προσεκτικῶς τὰ μέρη τῶν μηχανῶν καὶ τοὺς διαφόρους τρόπους τοῦ κατασκευάσματος μέχρι τοῦ ὕδραυλικοῦ πιστηρίου δι' οὗ αὐτὸ σχηματίζεται ἡ ὀρμή, καὶ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ σιδιροδρόμου δι' οὗ κινεῖται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας· ἐννοήσῃ ὅτι πᾶς κλάδος ἐπιτηδεύματων καὶ πᾶς κύκλος ἐπιστήμης εἶνε ὡς εἶπεν δισταυρωμένος, διαπεπλεγμένος καὶ προσ-

υρασμένος ἐν παντὶ ἐτέρῳ, καθὼς ἡ κρόκη καὶ ὁ στήμων τοῦ τεχνουργημένου εἶδους. Οὐχὶ μικρὸν μέρος τῆς κλωστικῆς μηχανῆς κατασκευάζεται ἐπὶ ἀγῶν πεπορισμένων ἐκ τῶν ἀποδείξεων ἐξόχου μαθηματικῆς· οἱ δὲ σήμερον ἐν χρήσει τρόποι τοῦ λευκαίνειν καὶ βῆπτειν εἶνε ἐξηγόμενον τῶν ἐμβριθεστέρων σπουδῶν τῆς νεωτέρας χημείας. Ἄν δὲ ταῦτα δὲν ἱκανοποιούσι πληρέστατα τὸν ἐρευνητὴν, ὁ ἀνιχνεύσῃ οὗτος τὸν βῆμα βῆμα ἐν ταῖς φυτοργήμασιν ἕνα τῶν ἔργων, ἐν Γεωργίᾳ ἢ Ἄλαβάρᾳ· τὸ Ἰνδικὸν ἐν Βεγγάλῃ· τὸ ἔλικιον ἐν ταῖς ἐλαίωσι τῆς Ἰταλίας ἢ τοῖς ἀλιευτικαῖς τόποις τοῦ Ἐιρηνικοῦ Ὀκεανοῦ· ἢ διαλογοισθῇ τὴν ἐκκοκιστικὴν μηχανὴν καὶ τὴν ξείνουσαν, τὸν ἀτμοκίνητον ἴππον καὶ τὴν πρὸς κλώσιν σκευὴν, ὡσαύτως δὲ καὶ πᾶσας τὰς τέχνας, τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὰς ἐπιστήμας, αἵτινες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνδέονται μετ' ἐκείνων, καὶ πιστεύω ὅτι θέλει ταχέως συμφωνήσει ὅτι ἐδύνατό τις νὰ λάθῃ εἰς ἀφετηρίαν ἕνα πῆχυν χονδροειδοῦς ἰνδοθονίου, ὅστις δὲν τιμᾶται ἢ δέκα ἑκατοστῶν τοῦ ταλήρου, καὶ νὰ ἀποδείξῃ δι' αὐτοῦ, ὡς ἐξ ἐκπρακτικοῦ κειμένου, ὅτι πᾶσα ὑπ' οὐρανὸν τέχνη καὶ ἐπιστήμη ἐτέθησαν εἰς συνπαφὴν κατὰ τὴν κατασκευὴν του.

Ο ΑΠΟΛΩΛΩΣ ΒΙΟΣ
 ὑπὸ ΕΡΜΑΝΝΟΥ ΛΟΥΓΙΤΖΗ
 (συν. ὄρα φυλ. β.)
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'
 Τὸ μυστήριον.

Ἡ εἰλὼν τῆς νεκρᾶς ἔμεινεν ἐγκεχυραγμένη εἰς τὴν μνήμην τοῦ Εὐγενίου, καίπερ θαλερὰν καὶ ἐπισκοπισθεῖσαν· ἐνῶ δὲ ἡ ἐπίμονος αὐτῆ ἀνάμνησις κατεῖχε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, διορῶντος ἐν τῇ τεθνηκυῖα θαυμασίῳ τι καὶ προφητικόν, ἐπικῆδειο· μορφή τῷ ἐφάνητο ὅτι ἐπέχεις πενήμιος τὰ πάντα. Ὅα ἔλεγε τις, ὅτι εἰς τὰ βλέμματά του τὰ ἀντικείμενα ἀνεύουσαν τὴν κατήρειαν ἐκείνην, δι' ἧς εἶδον περιβεβλημένην τὴν φύσιν οἱ πρώτοι ἡμῶν γεννητορες, ὅταν τὸ ἀμάρτημα διήνοιξεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμούς· καὶ ἔσχον ὡς τιμωρίαν τὴν ζῶην καὶ ὡς γνῶσιν τὸν θάνατον! Οὐδ' οὗτοι μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ δύστηνοι αὐτῶν ἀπόγονοι, μετὰ τῶν ὀποίων ὁ μελαγχολικὸς ἡμῶν φαντασιοκῆπος ἐφάνητο εἰς τῶν ἥκιστα ἀνομοίων πρὸς τὸν ἀρχαῖον προπάτορα. Ὑπὸ τὸ κράτος τοιοῦτων ἀπκύστων δνειροπολήσεων, ἀνεγείροντο ἐν τῷ νεανίᾳ ἀόριστοι ἀναμνήσεις, αἵτινες ἠφανίζοντο εἰς τὸ ζοφῶδες παρελθόν, ὃ τινι ἐνόμιζεν ὅτι ἐπέζη. Αἰσθανόμενος ἐνδομύχως ἐγκαταλελειμμένον ἐξουτὸν καὶ ἐρήμον, ὅλα δὲ τὰ φίλτρα στειρεύσαντα, ἐφαντάζετο ὅτι ἐστερήθη εὐμενοῦς φωτὸς, ὅπερ, ἀφοῦ διεφώτισεν αὐτὸν διὰ τερψιθύμου πορείας, εἶχεν ἀποκρυβῆ, καὶ τὸν ἄφινε νὰ πλανᾶται μόνος εἰς τυφλὴν καὶ ἀγωνιώδη ὁδόν, ὅπου πελιδνὸν καὶ λιπεύταρον φάσμα τῷ εἶχε

γίνει οδηγός, ρίπτον πρὸς τροφήν τῆς ψυχῆς κονιορτώδεις τόμοι; καθ' ὃν τρόπον ὁ καταχθόνιος περὶ αὐτῆς προσέφερε τοῦ λίθου εἰς τὸν πεινώντα Ἰησοῦν. Ἐπιπέτῃ τῷ ὄντι οἱ λίθοι ἐμελλόν νὰ μεταμορφωθῶσιν εἰς ἄρτον, ἐφυλλομέτρει σκληροκόρφα συγγράμματα, ἀναζητῶν ἐν αὐτοῖς τὸ ἀληθές, δίκην ἀσθενούς, ὅστις ζητεῖ ἐν τοῖς φαρμακείοις τὴν ἀπολοιοθεύσαν ὑγείαν. Βεθυθισμένος ἐν βιβλίαις, εἶχεν ἐκ βιβλίων ἀνεγείρει παραπέτασμα εἰς τὸ πνεῦμά του, καὶ ὅσον περισσότερα ἐβλεπε τοσοῦτον ἐπιδύσεν ἢ διψᾷ του, οὕτως ὥστε ἠδύνατο τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐπεθύμει νὰ καταπέτῃ ἀπνευστί τὸν ὠκεανόν. Ἐν τῇ ζωῇ του, ὁμοίᾳ τῇ τοῦ σπύτου, ὅστις κατατρώγει ἀρχαίας συγγραφάς καὶ τρέφεται ἐξ αὐτῶν, ἡ φύσις, οἱ ἄνθρωποι, ὁ ἕναστρος οὐρανός, καὶ ὅσα θαυμάσια περιέχει ἡ ὑφήλιος, ἐφαίνοντο προκείμενα ἐνώπιόν του, ὡς πελώριον πτώμα ἠρωτοτριασμένον ὑπὸ ἀνκρίθμων ἀνατόμων, οἵτινες, ὡς οἱ μύρμηκες, ἐπιχίρουν ἀποσπῶντες καὶ ἐξάγοντες ἐξ αὐτοῦ ἀδιόρατά τινα μύρια.

Τὸν νοῦν ἔχων οὕτω καταθεβλημένον ἐστράπη ἡμέραν τινα τὴν πρὸς τὸ ἐκκλησιδίων ἄγουσιν, ὅπου φθάσας, ἐντὸς στενοῦ περιβόλου περραγμένου ὑπὸ αἵμασιαις, ἡ ἀνκινηθεῖσα γῆ, ἐφ' ἧς τὸ χορτάσιον ἤρχιζε μέλις νὰ χλοάζῃ, τῷ δίδει σημεῖον προσφάτου ταφῆς. Ἄφωνος θεωρεῖ μετὰ θαύμα συννοίας, εἰς δὲ τὴν πηγὴν τῆς ψυχῆς του ἀνταποκρίνεται ἡ περὶ αὐτὸν βυθιστὴ σιγή. Ἄποσπᾷ δύο κλάδους ἐκ τῶν παρακειμένων δένδρων, καὶ συνάψας αὐτοὺς σταυροειδῶς, τοῦ ἐμπήγει εἰς τὴν γῆν δρόπει ἄνθη τινα καὶ τὰ σκορπιζοῦ, ἐξ ἄλλων πλέκει στεφάνους καὶ περικοσμεῖ τὸν τάφον, ἐκ βαθους δὲ καρδίας μετ' ἀπλήτου πόθου καλεῖ τὴν Παρθένον, ὅπως ἄπαξ ἔτι ἐπὶ τῆς γῆς ἀποκαλύψῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του τὸν παράδεισον. — Ἡ Παρθένος δὲν ἐγείρεται ὅπως ἐορτάσῃ τοῦ μυστικοῦ γάμου; οἰμωγῆς; θὰ ἐπικλουθῆσθ τὴν ἐγκαταλειμμένην νύμφην, ἔταν μεταξὺ ἀπκτιλῶν θαλιγῶν θέλει κατασιγᾶσαι ὁ πόθος. — Τίς ὁμιλεῖ; — λέγει καθ' ἑαυτὸν ὁ Εὐγένιος, αἴρνης ἀνασκιρτῶν, καὶ μὴ διακρίνων ἐκτὸς οὐτοῦ ἐτέραν ψυχὴν ζῶσαν. — Τείνων προσηκτικῶς τὰ ὄντα, μὴ ποτε ἀκούσῃ αὐθις τὴν φωνὴν ἐκφέρουσιν καὶ ἄλλα λέξεις, αἵτινες νὰ τῷ διασαφηνίσωσι τὴν σκοτεινὴν ἐνοσίαν τῶν πρώτων, προσπίπτει διὰ τῆς χειρὸς τὰ ὄμματα κατὰ τοῦ ἡλίου ὅστις τὸν προσβάλλει κατὰ μέτωπον, καὶ θεωρεῖ κύκλῳ καὶ περιστρέφεται ἕως οὗ διέκρινε τινα, ὅστις ἴστατο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, τὰ νῶτα ἔχων πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένα καὶ ἐν βυθίᾳ ἠρεμῶν ἐφαίνετο ζωογονούμενος εἰς τὸ συγκρακασμένον οὐράνιον ὄλλπος. Ἡ θεὰ ζῶντος ἀνθρώπου ἀποσβεῖ ἐκ τῆς ψυχῆς του τὸν κατ' ἀρχὰς συλλεφθέντα φόβον, ὅστις κατὰ πάσαν στιγμὴν ἐνεποίησε αὐτῷ νὰ πιστεύῃ, ὅτι βλέπει πρὸ τῶν ποδῶν του ἀναιγομένου τοῦ; τάφου τῶν νεκρῶν, ὅπως τῷ ἀποκαλύψωσι τὰ φρικτὰ τοῦ θανάτου μυστήρια, ἐξ ὧν εἶχε τόσῳ προκατειλημμένον τὸ πνεῦμα ἐφ' ᾧ τρέχει πάραυτα πρὸς ἐκεῖνον ὅστις διὰ

μόνης τῆς θέας του κατώρθωσε νὰ τῷ ἐμπνεύσῃ θάρρος. Ἀλλ' ἄμα πλησιάζας αὐτὸν δειλὸς σεβασμὸς τὸν καταλαμβάνει, ἀναγωνίζων ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν γηρὸν ἀόματον, ὃν πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐπιτεκεθῆ καὶ οὕτως ἐκάστοτε ἀνεπὸλοι μετ' ἀπορίας τὸν πεπειραμένον νοῦν, τὴν ἄκραν γλυκοθυμίαν καὶ φρόνησιν. — Ἡ ψυχὴ μου, ἡ ψυχὴ μου, ἀναφωνεῖ ὁ Εὐγένιος. — Ἄν κάλλιον δὲν ἐννοεῖς, ἰδὲ αὐτὴν ἀπεικονισμένην ἐν τῇ νεκρᾷ ταύτῃ παιδίσκῃ — τῷ ἀπκντᾷ ὁ ἕτερος ἄνευ ἄνευ προσθέσῃ λέξιν καὶ ὡς νὰ ἔρρε πτερὰ εἰς τοῦ; πόδα; ταχὺ; καὶ κατεπευσμένως φεύγει ἀπ' ἐμπροσθέν του ὁ Εὐγένιος; ἐφ' ὅσον δίνεται νὰ τὸν βλέπῃ, τὸν ἀκολουθεῖ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ πολλὰκις ἀνοίγει τὸ στόμα ἵνα τῷ λαλήσῃ. ἀλλὰ πάντοτε ἡ φωνὴ ἐκπνέει ἐπὶ τῶν χειλέων του. — Πλὴν δικτὶ χρονοτριβεῖ; Ἄς προστρέξῃ εἰς τὸ περιάπτον, ὅπερ ἀπομακρύνει τὰς ψυχικὰς νόσους; ἄς συγκρατῇ τὸ ὄπιον τὸ κατευαζόν τὴν ἀδτημονίαν τοῦ νόσ. Ἄς ἐπνέθῃ εἰς τὰ βιβλία καὶ πράγματι ἐπανήρχετο οὕτως εἰς τὰ βιβλία του, ἀλλ' ἐνῶ διεβάζε τὴν πόλιν, ὀλίγον μακρὰν τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, σταματᾷ ὅπως περὶ κτηρήσῃ οἰκίαν τινα ραδινη καὶ εὐχαρὶς νεανίς φρίνεται ἐπὶ τινος ἐξώστου, καὶ γίνετα ἄρκντος εἰς τὸν ἤχρον φωνῆς καλούσης. Ἄ δε λίννα καὶ Ἄδελίνα! λέγει καθ' ἑαυτὸν ὁ Εὐγένιος κατευθυνόμενος εἰς τὴν οἰκίαν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Ἡ Ἄδελίνα.

— Τὴν ἑσπέρην ταύτην σκοπεῖω νὰ σὰ; περυσιάτω. . .
— Πρὸς ποῖον; Πρὸς τὴν Ἄδελίαν; — τὸν ἐρωτᾷ ἀπρονοήτως ὁ Εὐγένιος.

Ὁ Δὸν Ἰανουάριος ἀναπιδᾷ, μκκύνει τὸ πρόσωπον, καὶ πλῆττων διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον ἀνακράζει. — Ἐχει καλῶς. — Ἡρωθρῆσεν ὁ ἀπερίσκεπτος ἐνοήσας, ὅτι προέδραμεν ἡ γλώσσά του, καὶ λοξῶς ὑπέβλεπε τὸν ἱερέα, ὅστις, ἀφου περιήλαθε δις ἢ τρίς τὸν θάλαμον, πλεσιάζας αὐτὸν ἐκ νέου, σιγρῖζει τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου τοῦ θρανίου, ὅπου ὁ ἄλλος καθτεται, προσκλίνων δὲ διὰ θαυπευτικῆς φωνῆς, καὶ σείων τῆς κεφαλῆν ἀρχίζει νὰ τῷ λέγῃ

Ἡξέρω πῶς ὁ ἔρω; τοξέσει καὶ πετᾷ,
Πῶς; πῶτε φοδερίζει καὶ ἄλλοτε κτυπᾷ,
Πῶς; κλέπτει διὰ τῆς βίας καὶ πῶς; ὑπεξαιρεῖ. . .

Ἄλλ' ἐγὼ. . . — καὶ ὀρθῶθεις προτείνει τὸ ἐξωγαμμένον σπῆθός του, θλίβων αὐτό διὰ τῆς παλάμης εἰς τεμῆριον μείζονος ἐπιθεδαιώσεως; — εἶμαι συνετός, περιετρεμμένος, πολύπειρος. . . Ἐνῶ δὲ προφέρει μετὰ διακοπῶν τοὺς λόγους του, κατοπιτεύει ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νεανίου τὴν ἀναγεννωμένην ἐμπιστοσύνην διὰ ταπεινώσεως τὴν φωνήν. — Ἐγὼ εἶμι ὁ πνευματικὸς. . . — Τῆς ἀποθανούσης παιδίσκας; — τὸν διακρίπτει ὁ Εὐγένιος. — Ὅχι δὰ, ὅχι δὰ τῆς ζωῆς, τῆς Ἄδελίνας, τῷ ἀποκρίνεται. — Ἀκουσον λοιπὸν σήμερον γίνετα ἡ ἐκθεσις τῶν ἀρχάντων μνηστέρων εἰς τὸν Ἅγιον Μαρτίνον ἔλθετε

περὶ τὸ σκίφως ὅπως με περιμένετε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀφου ἀποναίωμ τὴν εὐλογίαν, θέλομεν συναντηθῆ καὶ ὑπάγει. — Θέλομεν ὑπάγει, λέγει ὁ νεανίας. — Θέλομεν ὑπάγει, ἐπαναλαμβάνει ὁ ἐκκλησιαστικὸς, τύπτων ἑλαφρῶς διὰ τῆς χειρὸς τὸν ὄμῶν του.

Ὁ Εὐγένιος, μείνας μόνος, ταρασσεται ὡς ἐκεῖνος ὅστις ἐτοιμάζεται νὰ ἐκτεθῇ εἰς μέγαν κίνδυνον; τάχιστα ἡ ἐπινοητικὴ φαντασία ἀναπλάττει συμφῶνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του, τὴν γυναικα, ἥτις ἄπαξ μόνον ὡς σκιά τῷ εἶχεν ἐπιφανῆ ἰγκύπτων εἰς τὴν θεωρίαν τοσοῦτων καινοφανῶν καὶ θυμασιῶν καλλονῶν, ἐράται αὐτῶν, πλαστοουργῶν αὐτὰς ζωκρῶς διὰ τῆς φαντασίας, καὶ τόσῳ μᾶλλον γοητεύεται, ὅσο λίαν διακεκριμένην μορφήν λαμβάνει ἡ κρυφία τοῦ ἐρᾶν ἀνάγκη, ἣν πᾶσα νεσρὴ καὶ εὐγενὴς καρδία μυστηριωδῶς αἰσθάνεται. Περιμένων τὴν μακρῆν ὥρην, καὶ προπολαύων κατὰ διανοσίαν τῆς ἡδονῆς, ἥς ὁ ἀπειρος ἀγνοεῖ εἰτέτι τὴν γένοι, ἀδριστος ἀνεσυχία διαταράττει τὴν ἄκραν αὐτοῦ θυμῶδιαν ἀποψυχρανθείσης δὲ ὀλίγον τῆς θερμῆς τῶν διαπύρων πόθων του, αἰσθάνεται μυχιούς παλμούς; καὶ σχεδὸν δὲν στέργει ὅτι ἐν πρώτοις διακαῶς ἐπεθύμει. Ἄλλ' ἐνῶ διχογνωμῆ καὶ κυμαίνεται ἐναλλῶξ μεταξὺ ἀντιθέτων αἰσθημάτων καὶ ἀποφάσεων, ἐπέρχεται τέλος ἡ ἑσπέρα καὶ συνοδευόμενος παρὰ τοῦ Δὸν Ἰανουαρίου, διευθύνονται εἰς τὸν διωρισμένον τόπον.

Ὅτε ὁ Εὐγένιος ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ προαυλίου τοῦ μεγάρου, παρ' ᾧ κατῶκει ἡ ἐπαφροδίτος Ἄδελίνα, αἰφνιδίον καὶ δριμύ ρίγος ἔρρει διὰ τῶν ὀστέων του, οἱ σφυμοὶ του πάλλουσι βιαίως, κλονίζονται τὰ γόνατά του, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐφαπλοῦται νέφος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νομίζει περιβαλλόμενα ἄμορρα τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα βλέπει εἰς ἀδιάκοπον σάλον. Εὐκίνητος καὶ ὑπόπτερος, ὁ σύντροφός του ἀναβάνει τὴν κλίμακα, ὁ δὲ Εὐγένιος ἐπόμενος αὐτῷ, προσκροεῖ ἀνά πᾶσαν βαθμίδα καὶ πότε μὲν ἡ καρδία του τοσοῦτον πιέζεται, ὥστε ἐπιπόνως ἀναπνέει, ἄλλοτε δὲ τοσοῦτον σφοδρῶς πάλει, ὥστε νομίζει ὅτι μέλλει νὰ διαρραγῇ. Τέλος ἐξηντλημένος, ἀσθμαίνων, καὶ κάθυδρον ἔχων τὸ μέτωπον, εἰσέρχεται διὰ τῆς πρώτης θύρας, ὁ δὲ Δὸν Ἰανουάριος λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς, τὸν σύρει κατόπιν του εἰς τὰ ἐνδοτέρα δωμάτια. Ἡ Ἄδελίνα ἐμφανίζεται τὰ ρόδα τῆς νεότητος πορφυροῦσι τὰς παρειὰς τῆς, εἰς δὲ τοῦ; ὀφθαλμοῦ; ἀπαστράπτει τὸ πῦρ ἐκεῖνο, ὅπερ διαφλέγον αὐτὴν ἐγκολάπτει εἰς τοὺς ἐκφραστικὸς χαρακτῆρας τῆς κρυφίαν τινα δύναμιν, ἥτις κυριεύουσα τὰς αἰσθήσεις ἠδύνης καὶ διερεθίζει αὐτὰς διὰ τοῦ ἐρωτικοῦ κέντρου. Μετ' ἐρασμίου ἠθους καὶ ὄλη χαρίεσσα κινεῖ πρὸς ὑπάντησιν τῶν ἐπερχομένων, ἐνῶ γλυκύτατον μειδίσμα ἐπνέθει ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς. Ὁ Εὐγένιος πλησιάζων κύπτει νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρά τῆς καὶ ἀκουσίως φέρει τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὠραίου, πλάκῳ καὶ εὐτραφεὶς κρόπου, γυμνοῦ μέχρι τῶν μεσῶν τῆς εὐσθητος ἥτις τὸν περισφίγγει.

Ἄκουσον καὶ εὐσθητος ἡ Εὐγένιος ἀνατερίζει ἐπὶ τοῦ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ἐδάφους, ἐνίστε δὲ ἀνυψοὶ λαθραίως τὰ ὄμματα καὶ θεωρεῖ πλαγίως, ἀλλὰ συναντῶν τὰ βλέμματα τῆς Ἄδελίνας, ἅτινα προπετῶς προκαλοῦντα αὐτὸν στήνονται ἐπ' αὐτοῦ, πάραυτα τὰ στρέφει κάτω. Τότε μόνον οἷε νομίζει ὅτι δὲν παρατρεῖται, ἐντροφᾷ ἐν τῷ γλυκασμῷ τῆς ἐρατεινῆς ἐκεῖνης θέας, ἀκέρετος νὰ ἐκμυζᾷ τὸ λεπτὸν δαλητήριον, ὅπερ, διαχεόμενον εἰς τὰς οὐλέτας του, εἰσδύει μέχρι τῶν ἐνδοτέρων τῆς καρδίας του ἰνῶν. Ἀσίποτε σιωπηλὸς εἰς τὰς ἐρωτήσεις αἵτινες τῷ ἀπευθύνονται, ἀποκρίνεται δι' ἀσυναρτήτων λέξεων, καθὸτι δὲν δύναται νὰ δεσπῶσῃ ἐπὶ τοσοῦτον τῆς γλώτσης του, ὥστε νὰ σχηματίσῃ συνεχῆ ὁμιλίαν. Ἡ σιωπὴ του ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παράδοξον ἀδολεσχίαν τοῦ Δὸν Ἰανουαρίου, ὅστις ἀκμῶς μορφαζὼν εἰς τὴν εὐροίαν τῶν μελιρρῶτων λόγων του, ἀναμιγνύει χριεντισμούς, σκώματα καὶ παντοειδεῖς ἀνουσίους ἀστεϊότητες, ἐν αἷς ὅσον περισσότερον φαίνεται ἡδονομένη ἡ Ἄδελίνα, τοσαύτην ἀγανάκτησιν καὶ ὀργὴν δοκιμάζει ὁ Εὐγένιος, μὴ κατορθῶν μῆχρι τοῦδε ἵνα ἡ εὐειδὴς νεανίς συγχωρήσῃ αὐτῷ ἴμιαν λέξιν, ἐν βλέμμα, ἐν μειδίσμα εἰς ἄλλον ἢ εἰς αὐτὸν προωρισμένα.

Ἄν τὰ αἰσθήματα, μετεδίδοντο καὶ εἰς τοῦ; ἄλλους τοσοῦτον σφοδρᾷ, σύντονα καὶ ἀδέξια, οἳ εἰσιν εἰς τὸν πράγματι δοκιμάζοντα αὐτὰ, ὁποῖους θησαυροὺς κρυφίας εὐγλωττίας ἤθελεν ἀνακαλύψῃ ὁ ἐπὶ στιγμὴν αἰσθανθεὶς εἰς τὸ στήθος πάλλουσαν τὴν καρδίαν ὡς τὴν τοῦ Εὐγενίου! Ἀλλὰ βλέποντες τὸν νεανίαν τοσοῦτον σιωπηλὸν καὶ ἀμηχανοῦντα, ὑπέλαβον ὡς προερχόμενον ἐξ ἀβελτερίας ὅτι ἐπήγαγεν ἐκ τῆς σφοδρότητος τοῦ μόνου αἰσθήματος, ὅπερ εἶχεν ἀπασχολήσει ὄλην τὴν ψυχὴν του. Ὅθεν ἡ θεὰ τῆς Ἄδελίνας, ὀνόματι Ἄντωνιέττα, ἐνοήσασα ὅτι οὐδεὶς τρόπος ὑπῆρχεν ὥστε ὁ Εὐγένιος νὰ συμμετάσχῃ τῆς συνδιαλέξεως, στραφείσα πρὸς τὴν ἀνεψιάν τῆς μετὰ φωνῆς λίαν χαμηλῆς, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ παρὰ τοῦ Εὐγενίου. — Μοὶ φαίνεται εὐήθης; — τῆ λέγει. — Καὶ εἰς ἐμὲ ἐπίσης, τῆ ἀποκρίνεται ἡ νεανίς. — Ὅχι, εἶνε ἰδιότροπος, συμπεριφέρει ὁ Δὸν Ἰανουάριος, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἐγείρονται ἄλλ' ἀπερχόμενοι, ὁ Εὐγένιος λαμβάνει τὴν χεῖρα τῆς Ἄδελίνας, καὶ θλίβων αὐτὴν θερμῶς, ὡς ἂν ἤθελε νὰ μετεγχύσῃ ἐπ' αὐτῆς ὄλην τὴν ψυχὴν φρονητικῶσαν ἐκ τοῦ πρώτου καὶ αἰφνιδίου ἔρωτος, τῆ ἐκτοξεύει βλέμμα, ὅπερ ἀνταμειβετα ὑπὸ τινος μειδιάματος. Ὁ Εὐγένιος τὰ πάντα τῆ ἐξεφράσθη, χωρὶς νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν ἢ δὲ γυνὴ τὸ πᾶν ἐνόησε καὶ ἠθθάνθη τὴν χαρὰν τῆς ἱκανοποιηθείσης ὑπερφανίας.

Κατέβη ὁ ἐρωτόληπτος ταχέως τὴν κλίμακα ἀμεριμνῶν περὶ τοῦ Δὸν Ἰανουαρίου, ὅστις τὴν φορὰν ταύτην ἔτρεχε κατόπιν του. — Πῶς! Πῶς! ἐκρυάγαζε πρὸς αὐτὸν μὴ δυνάμενος νὰ τὸν προφθάσῃ. — Ἐστράφη καὶ ἑσταμάτησεν ὁ φυγάς, ἐνοήσας δὲ τὴν ταραχὴν του καὶ βαρέως φέρων νὰ φωραθῇ ἐν πταισμάτι ὑπὸ τοῦ φίλου του, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἐποίου διέκρινεν ἐξωγραφημένην τὴν εἰρωνείαν, ἐὰν οὐχὶ τὴν χλεῦν, ἐπεφυλάχθη,

κατά τὸ ἐνόν, ὅπως μὴ ἔλθῃ εἰς ἐκτενεῖς μετ' αὐτοῦ
οἰκίαι· εὐχρηθέντες δὲ πρὸς ἀλλήλους τὴν καλὴν νύκτα,
ἀπεχωρίσθησαν.

Πίπτει ψιλὴ βροχὴ, τὰ δὲ νέφη τρέχουσι δραμαίως
εἰς τὸν ἄερα καὶ συμπυκνοῦνται εἰς μελανὰς σφαιρὰς·
οἱ ἀστραπαὶ διατίτθουσιν συνεχῶς, ὁ οὐρανὸς πυροῦται ἐκ
τῆς ἀδικήσου λάμπει· καὶ ἡ βροντὴ βρέμει μακρόθεν
μυγμουμένη μετὰ τοῦ βρέος· γογγυσμοῦ τοῦ ἀνέμου· ὁ
ἀτυχὴς Βυγένιος ἠγνῶει καὶ αὐτὸς ποῦ ἐπορεύετο. Ἐπε-
θύμει τὴν μόνωσιν, νὰ μὴ βλέπῃ ἀνθρώπινα πρόσωπα, νὰ
μὴ ἀκούῃ ἀνθρώπινους φωνάς. Καὶ τίς ἄρα γέ ἠδύνατο νὰ
τῷ ἐπαναλάβῃ ὁ, τι τῷ ἰδῆλωσαν τὰ βλέμματα τῆς
Ἀδελφίνης; Ἐστρεφεν ἐκτὸς τῆς πόλεως ἀναπαύων γυναι-
κοῦς ἀτραπούς καὶ ἐπεκαλεῖτο ὡς μάρτυρα τοῦ νέου
αὐτοῦ συμβεβηκότος τὴν φύσιν περιβεβλημένην τὸν ζο-
φώδη πέπλον θεαλλώδους νυκτός. Ἄλλ' αἶφνης σταμα-
τᾷ, ὑπερπηθᾷ μικρὸν τινα τοῖχον, καὶ οἴοιαι κατλη-
φθεῖς ὑπὸ ἀπροσδοκῆτου λειποθυμίας, πίπτει χυμαὶ
δράττων οὐκ οἶδ' αὖ τι ἀντικείμενον.

Ἐν ἀκαρεῖ ἀνοίγονται τὰ νέφη, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ δια-
σχίζομένου οὐτῶν κέλευθον ἐπιφάνεται ἡ σελήνη, ἥτις
ἐξοκνοῖ τὰς ἀκτίνας τῆς ἐπὶ μεμονωμένῳ τινὸς
ἐκκλησιδίου, καὶ ἐκεῖ πλησίον, ἐντὸς περιφράκτου περι-
βάλλου, φαίνεται ὁ νεανίας πρηνής, κρατῶν ἰσχυρῶς ἀνά
χειρὸς τὸν σταυρὸν, ὃν αὐτὸς εἶχεν ἐκ τοῦ προχέου κα-
τασκευάσει.

Ἀνορθωθείς τὸν θραυεῖ, ἀπορρίπτει μικρὸν εὐτοῦ τὰ
συντρίμματά, καταπατεῖ τὸν στέφανον, διασκορπίζει τὰ
ἀσπ. Σκίτ' μέλαινα, ἡρέμα προβαίνει πρὸς αὐτὸν εἰ-
νὲς αὐτῆ φάντασμα ἢ ἀνθρώπινον δὲ περίπλεκτον διὰ
τῆς σκοτίας, ὅπερ ταραττεῖ τὸ ἡσυχίον τῶν νεαρῶν ἄ-
σπυλον; Ἐψηλὸν τὸ δέμας, περιτετυλιγμένον εἰς φαῖν
μυγμῶν, πλησιάζει, σταματᾷ ἐπὶ τινα στιγμήν, ποιῶ
ἢ βῆμα καὶ ἀπλύνον τὸν βροχίονα, ἀφίρπασεν ἤδη
τὸν Εὐγένιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἡ Ἱστορία.

Ὁ ἄγνωστος, ὅστις δὲν ἦτο ἄλλος ἢ ὁ γεραιὸς ἀόμ-
ματος, ὁ καὶ ἄλλοτε ἐν τῇ σκηνῇ ἐμφανισθεὶς, ἀπέσυρεν
ἐκ τοῦ κοιμητηρίου τὸν Εὐγένιον, προσκαλὼν αὐτὸν νὰ
διαμείνῃ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῷ ἐρημικῷ του οἰκίῳ,
καθ' ὁδὸν δὲ οὕτω τῷ ὠμίλει. Ἡ ἐμφάνισις τῆς παι-
δίσκος ταύτης εἶνε περιεκαλυμμένη ὑπὸ μυστηρίου
οὐδὲ ποιοὶ ὑπῆρξον οἱ γονεῖς τῆς, οὐδὲ τίς ἡ γενεθλίχ
οὐτῆς γῆ ἐγνώσθη πώποτε. Τὴν τελευταίαν φορὰν καθ'
ἦν μὲ ἀφῆσε, ἐν ἑλάμβανον θεραπευτικῶς τὰς χεῖράς τῆς
εἰς τὰς ἰδικάς μου, ἠσθάνθη ὅτι ἐρλεγον αὐτῆς ὡς ὑπὸ
σφοδρῶ πυρετοῦ, καὶ ἡ δύστηνος, κρουνηδὸν κλαίουσα,
μοὶ εἶπεν.—Ἰνταῦθα δὲν θέλωμεν πλέον ἐπιπύδει ἀλ-
λήλους.—Ἀδυνατοῦντος ἐμοῦ νὰ ἐνοήσω πῶθεν προ-
ήρχετο ἡ τόση ἀθυμία τῆς, ἤρχισεν νὰ μοὶ διηγῆται
ἢ ἐνυπνίων τῆς.—Μοὶ ἐφάνετο, ἔλεγεν, ὅτι εὐρισκόμεν
ἐντὸς τερπνοτάτου κήπου, ἀλλὰ τὰ ἔβη αὐτοῦ ἐμα-
θαίνοντο ἅμα τὰ ἠτιένιζον, καὶ τὸ αἶθερον τοῦ οὐρανοῦ

ἐσκοτίζετο· ὅτι δὲ πρότερον μὲ ἐπλήρου ἠδονῆς, δὲν
μοὶ περῆχε πλέον ἢ βλαβεῖν δυσπρόσπειαν, καὶ κούφρον
τινα πόθον, οὕτινος ἠγνῶουν τὸ ἀντικείμενον, καίτοι ἡ ψυ-
χὴ μου, ἀείποτε ἀνήσυχος, δικαίως τὸ ἐζητεῖ Ἀνεραστῆς
εἰς πάντα ἐξεκατόμην οὐχ ἦτο ὑπὸ ἐρωτος, καὶ τοιοῦτος
οἶκος; ἔθλιβε τὴν καρδίαν μου, ὅστις ἀπρημύθητος
ἐζήτησα νὰ καθίσω πικρῶς ἀλοφυρομένη· ἐνῶ δὲ διετέ-
λουν οὕτω περιελγῆς ἔχουσα τὸ πρόσωπον κεκρυμμένον
εἰς τὰ γόνατα, ἀνθρώπος τις μὲ ἔσεισε· διὸ ἀνακύψασα
εἶδον εὐειδέστατόν τινα ἄνδρα, ἀσκεπῆ, οὕτινος ἡ ἐξνήθη
βροστρυχῶδης κόμη κατέπιπεν ἐπὶ τῶν ὤμων του. Ἐπι-
τῆς σιαγόνος του ἐπήνευ ὁ πρῶτος ἔστυλος, καὶ ἐκ τῶν
γλυκεῶν καὶ γλυκερῶν ὀφθαλμῶν του ἀπέπνευεν ἄριστος.
καὶ ἄπειρος ἀγαθότης. Ὁ ἱματισμὸς του ἦτο ἀρχαι-
οπρεπῆς, ἄτε φέρων ἐπὶ πορφυροῦ χιτῶνος κικλόνχρον
μανδύαν μεγαλοπρεπῶς προσκράζοντα ἐπὶ τοῦ χαριτο-
δρότου ἀριστήματός του. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ ἀν-
ημάρτητος ἐξ ὑπερμέτρου ὑπεροφίης νομιζούσα ὅτι πα-
ρίστατο ἐνώπιόν μου ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

Ἄμα τὸν εἶδον, πάραυτα κατέπυσαν οἱ ἀόριστοι
πόθοι μου, καὶ ἄπατα ἐκείνη ἢ πρώτη πληθώρα τοῦ
ἐρωτος κατευνάσθη· αὐτὸς δὲ ἐσπεί μὲ ἠένιζε τοσοῦτον
προσπνῶς ὡς νὰ εὐφραίνεται ὅτι τὸν ἰθεώμην, καὶ ὡς
νὰ μὴ ἦλθε δι' ἄλλο τι εἰμὴ ὅπως μὲ παραμυθίσῃ διὰ
τῆς παρουσίας του. Ἐνῶ ἦμην ὄλωσ προσκλωμένη εἰς
τὴν θεῖαν ἐκείνην μορφήν, μυγία χεῖρ ἐφάνετο ὅτι
συνετάρχετε τὴν καρδίαν μου. Βλέπων ὁ ἄγνωστος ἐ-
κεῖνος ὅτι δὲ ἡ ὕψιστη νὰ εἶπω λέξιν—καθότι μὲ ἔστυς
ἀγῶνας καὶ ἂν κατέβηλον δὲν κατώρθωτα νὰ ἐμφέρω
πνοὴν εἰς τὰ χεῖλη καὶ νὰ ἀρθρώσω φωνήν—ἔστη ἐπ'
ὀλίγον, εἶτα εἰσῆθη, καὶ τότε εἶδον κυμαινόμενα εἰς
τὸν ἀνεμον τὰ πολυτελῆ αὐτοῦ ἱμάτια, ὁ δὲ ποῦς του
ἐσοῖει μβλῆς νὰ κλίνωσι τὰ ἔβη, ἄτινα ἠνοίγοντο ὑπὸ
τὰ βῆματά του. Ἐγένετο ἄρα τὸς ὄρατος ἄνθρωπος, ἀ-
ποληρηθεὶς δὲ μόνον, ἐνόμισα ὅτι ἀπίθελον τὸ πρῶς τῶν
ὀφθαλμῶν μου καὶ ἤθελον ἴσως εἶπει καὶ αὐτὴν τὴν
ζωὴν.—Ἡ παιδίσκη ἀπελπισθεῖσα ὅτι δὲν ἀνεύρισκε
μεταξὺ τῶν ζώτων οὐδὲ τὴν σκιάν ἐαλείνου, ὅστις τῇ
εἶχεν ἐμπνεύσει τοσοῦτον διάπυρον πρὸς αὐτὸν ἔρωτα,
ἐμπαρῆθη, ἐτάκη καὶ ἀπέθανεν.—Οὕτως ἐλάλει ὁ γέρων,
ἀφίχθαι δὲ εἰς τὴν μονήρη οἰκίαν, ἠνοίξε τὴν θύραν
καὶ εἰσῆγαγε φιλοφρόνως τὸν ξένον του.

Ἡ ἰδὴ ἐκείνη ὑπῆρξε φουβερὰ καὶ θεαλλώδης. Ὡς ἐκ τῆς
σφοδρότητας τοῦ ἀέμου, ἡ οἰκία ἐταλεύετο ἐκ θεμε-
λίων, τὰ δὲ πετάσματα τῶν θυρῶν καὶ τῶν παρα-
θύρων οὕτως ἐκινούοντο, ὅστις ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν ἐφί-
νετο ὅτι ἐμέλλον νὰ ἐξέλθωσι τῶν στεροφίγων. Ὁ
μυκθῶδης τῆς κατιγίδος ὠμοίως πρὸς τὸν βροχίονα
μυριάδων πειναλέων θηρῶν, ἄτινα ὠρῶνται συνεχῶς.
Ὁ Εὐγένιος ἐγείρεται τῆς κλίνης καὶ ἀνοίγει τὸ παρά-
θυρον. Ἡ βροχία βροχὴ μασιζεῖ καὶ ὑγρῶναι τὸ
πρόσωπόν του· εἰς δὲ τὴν ἐκκαμνητὴν μαρμαρυγὴν
τῶν ἀστραπῶν στίλβει τὸ ὄμαρ ὅπερ περπατῶδες ὑπερ-
χειρίζεται ἐκ τῶν χυμῶν, ροιζοῦσι οἱ ἀλῶνες, τῶν

ἰσχυροτέρων δένδρων, καὶ τινῶν ἐξ αὐτῶν φαίνεται ὅτι
ἀκούονται τρίζουσαι καὶ ἀποσπασθεῖσαι ρίζαι.

Ὅταν διεγέλασεν ἡ ἡμέρα, εἶδον τὴν ἀναδειδράδα, ὑπὸ
τὴν σκιάν τῆς ὁποίας ὁ γέρων συνίθιζεν ἐν γλυκεῖα ἡ-
ρεμία νὰ διανύῃ ὥρας γλυκωτάτης ἀέσεως, συνταριμι-
μένην καὶ κατεστραμμένην. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ κῆπος ἐξο-
λοθρευθεὶς δὲν ἔσωζε πλέον ἴχνος τῆς προτέρας καλ-
λονῆς.—Τόρα ἀπελθε, εἶπεν ὁ ἀόμματος, καθότι πᾶν
ἀνακλυτήριον τοῦ φίλου σου κατεκερυνώθη.—Ὁ Εὐ-
γένιος περιλυτός διετίθετο νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ τεθλιμ-
μένος προσβύτης ἀπομάτιων ἐν δάκρυ ἐκ τῶν ἐσβε-
σμένων ὀφθαλμῶν του, ἐν τῷ ἀνιερῶ ἀποχαιρετισμῷ
τὸν ἠσπάζετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Τὸ πάθος.

Ὁ βίσιος τῶν παθῶν στρέβλος, ὅστις ἐν ἀρχῇ κατέ-
πληττε τὴν ψυχὴν τοῦ νεανίου, ἤδη πληρεῖ αὐτὸν ἄκρας
ἠδύτητας· κοπάσαντος δὲ τοῦ αἰρινιδίου θορόδου τῶν
ἐναντίων αἰσθημάτων, ἀλλοιοῦται οὕτως ἐπὶ τοσοῦτον,
ὅστις εἰς τὸ ἀρχικὸν ἐγὼ ὑπειρέχεται ἕτερον, ὅπερ ποιῶν
αὐτὸν νὰ λασιμονῆσῃ τὰς μερίμνας αἰτίνας μέχρι τοῦδε
τὸν ἐστενοχώρου, συγκεντρῶ εἰς ἑαυτὸν τὰ τρυφερά
αἰσθηματα ἄτινα ἀνεφύοντο ἐν τῇ καρδίᾳ του. Τῷ εἶχεν
ἀποβῆ προσφιλεῖς ἢ μοναξίαι, ἄε ἀδικαίπτως τερπόμενος
ὑπὸ τοσοῦτων χαρμωσύνων καὶ ἐρωτικῶν λογισμῶν, οἵ-
τινες παρεῖχον αὐτῷ εὐάριστον συνοδίαν· καίτοι δὲ μὲν
βυθίζόμενος εἰς τὸν σφοδρὸν ἔρωτά του καὶ ὑποθέτων
ἐκείνων, ὅρ' ἦς ἐπρώθη, κατεχομένην ὑπὸ παρομοίου καὶ
ὄνω· ὑπερμέτρου αἰσθημάτων· ἄλλοτε δὲ ταρασόμενος
ὑπὸ τινος δυσπιστίας, καὶ ἀμφισβῆλων ὅτι λίαν μικρὴν
εἶχε τὴν ἀξίαν, ὅστις νὰ τῇ ἀρέσκῃ εἰς τοιοῦτον ὑψηλὸν
βαθμὸν. Ὅθεν ταπεινούμενος καὶ ἐκαμνητῶν ἔ-
αυτὸν, ἔθεοποίησε κατὰ τὴν ἰδέαν του τὴν Ἀδελφίαν,
εἰς αὐτὴν μόνον ἀποδίδων πάντα τὰ ἐξ ἡώτερη καὶ
σπανιώτερη προτερήματα.

Κατὰ τὰς πλέον προκεχωρημένας ὥρας, ἐξήρχετο
λάθρα τῆς οἰκίας καὶ περιφερόμενος εἰς τὴν συνοικίαν
τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου παρεδίδοτο εἰς τὰς κραιπρὰς πε-
ριπαθησιότητος ἔραστοῦ. Διετέλει ἐν ἐκστάσει ἀτενίζων
πρὸς τὰ κεκλεισμένα παράθυρα, καὶ ἦτο πανευδύμων
ὅτι ὁ διαπλέγων αὐτὸν πόθος, ἀναπτερῶν τὴν φαντα-
σίαν του, τῷ περιστά τὰ ἀπόντα κάλλη τῆς περιλη-
μένης νεάνιδος. Ὁ δὲ μὲν τὴν ἐφαντάζετο ὑπνώττου-
σεν ἐν ἄκρα ἠρεμίᾳ καὶ κατακλινούσεν ἐπὶ ἀπάλων προ-
σκεφαλαίων τὰς ἄβρις καὶ ροδοχρόους προσιάς τῆς,
ἀκροθυγῶς περιρρομέναι ὑπὸ ἐπιχάρματος νοσήθους· ἐνῶ
ἀριεγενῆς μεριδίμα ἐπαίζεν ἐπὶ τῶν χειλῶν τῆς, ὅ-
τινα ἡδέως συστειλλόμενα, ἐξέφερον ἀπὸ καιροῦ εἰς και-
ρὸν, ἐν ἧλω στεναγμοῦ, τὴν πνοὴν ἥτις ἀνεδίδοτο ἐκ τοῦ
ὠραίου στήθους τῆς. Ἄλλοτε δὲ τῷ ἐφάνετο ὅτι τὴν
ἔβλεπεν ἀνεγειρομένην τῆς κλίνης, καὶ διὰ τῆς χειρὸς
συμπεπυκνωμένην περὶ τὸ στήθος τοῦ λευκίμου ποδῆρα χι-
τῶν, τὴν δὲ κόμην ἔχουσαν δεδαμένον εἰς ἕνα μόνον
πλοκῶν κατὰ πτόντα εἰς τῶν νῶτων τῆς, νὰ

τρέχη λυσιζωνος καὶ ἀνυπόδητος πρὸς τὸ παράθυρον· κα-
λοῦσα αὐτὸν διὰ τῶν γλυκευτέρων ὀνομάτων, ἄπερ εἰς ἐρω-
σαν γυναικῶ δύνανται νὰ ὑπαγορεύσῃ σφοδρότατον πάθος.

Ἄν ἤρατο λοιπὸν οὕτως ἐλάτρευεν! Ὁ ἔρωτος ἐκεῖνος
εἶχε καταστῆ ἱερὰ εὐλάβειν, ἐκστασις τῆς ψυχῆς καὶ
τῶν αἰσθησῶν εἰς μίαν ἰδέαν, αἰθέριος μορφή, οἰμωγῆ,
στεναγμοῦ ἀτελεύτητος· ἀόριστον προαίθημα ὑπεραν-
θρώπου καταστάσεως, ἀρμονία τῆς μυστηριώδους ἐ-
κείνης μουσικῆς εἰς τὸν ἦχον τῆς ὁποίας ἀνασκιρτᾷ ἡ
καρδία, ὡς ἐν τῷ ἀπειρῶ δικαστήματι ὀρχοῦνται ἀνα-
ρίθμητοι κόσμοι!

Ἀφυπνίζετο ὁ ἔρωτόληπτος πρὶν ἢ ἐπιτελειώσῃ
αἱ πρῶται τῆς ἡοῦς αὐγῆς, ἐβλεπε λευκάζουσαν,
εἶτα δὲ πορφυρίζουσαν τὴν ἀντολήν, καὶ τελευ-
ταίον ἀνεκπυτεν ὁ ἥλιος, ὅστις διὰ τῆς ἐμφανιστέως
του κατέκλυζε φωτὸς οὐρανὸν τε καὶ γῆν. Ὀνομά τι
ἐφάνετο ὅτι τῷ ἔβλεπε τὸν ὄριστον πάσης τῆς κτίσεως,
ὄνομά τι ἀντήχει ἐν τῇ ψυχῇ του, ὄνομά τι ἐλάλει εἰς
τὸ πνεῦμά του. Ἄν ἡ ὥρα ἐκείνη ἦτο ἡ πανυστία τῆ
τοῦ βίου του, ἢ τελευταία του πνοὴ ἠθέλει εἶσθαι τὸ ὄ-
νομα ἐκεῖνο, καὶ τὸ ὄνομα εἰ εἶλο ἢ πρώτη λέξις ἦτις ἔβ
ἐξήρχετο τῶν χειλέων του, ἂν μετὰ θάνατον ἀνελάμβαν-
νε τὸ ἦδη ἀπεκδυθὲν σκῆνος. Ἐθεώρει ἄσμενος τὸ ἐπα-
γωγὸν σχῆμα, ὅπερ περιεβάλετο ὁ ὠρσιότερος μεταξὺ
τῶν ὠρσιωτάτων ἀνθρώπινων πῶθων. Ἐνίστη ἡ καρδία
του ὠμοίως πρὸς κλειδοκύμβαλον, ἐν ᾧ ὑπάρχει πε-
ράφωρος χορδή. Λίαν ἀνθρώπου, ὅστις βλέπει θυμῶν δ-
νειρον καὶ αἰσθανόμενος ὅτι ἐξυπνᾷ δὲν στέργει νὰ τὸ
ἀφῆσῃ νὰ φύγῃ, ἐφ' ᾧ κλείει δυναστικῶς τὰ δρυμὰτα
καὶ οὐδὲ ἀναπνεῖ, οὐδὲ κινεῖται, ἀλλ' ἔλω· συστέλ-
λεται καὶ συνελίσσεται· οὕτω καὶ ὁ Εὐγένιος ἐπειρήθη νὰ
ἀποσοδῆσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὰς ἀλγαινὰς ὑπονοίας, αἰτίνας
ἐπήρχοντο ἐκ διαλειμμάτων νὰ ἐπισκοπίσωσι τὴν εὐ-
φρόνυνον ὑπαρξίν του. Ἀπειρος νεανίας ἀμυδρῶς προέ-
βλεπε θάνατον ἑδυνηρότερον τοῦ καταπαύοντος· τὴν
ζωὴν, τὸν θάνατον πάντων τῶν φίλων ἐκείνων, ἥτινα
ἄπαξ ἀνθῶσι, μαρτυρήντα δὲ δὲν ἀναθάλλουσι πλέον.
—Ἄβρα νῆς ζωῆς ἐμψυχούσα τὴν νεότητα, ἀνάμνη-
σις τερψιθμοῦ τῆς ὠρίμου ηλικίας, ὄνειρον ἄχρουν τοῦ
γῆρατος!—Ἦτο τρομερὰ ἰδὴ καὶ ἐν τῷ σκότει εἶρπε
σπινθηρίζων σκόλη τις, μικρὸν, ὀδύροτον σχεδὸν ἐν-
τομον. Ἐν τῷ σκόληκι τούτῳ ὁ Θεὸς ἐνεφύσσει ψυχὴν,
καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ταύτην ἐδῶκε κόσμον ὀλόκληρον, ὁ-
πως τὸν κατανοῆ διὰ τοῦ λογισμοῦ του· καὶ ὁ σκόληξ
οὗτος δὲν ἔχει ὑπεράνω του εἰμὴ τὸν ἀμυδρον οὐράνιον
θῶλον καὶ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ πλάτταντος αὐτῶν.—Κ-
λεγεν ὁ γεραιὸς ἀόμματος εἰς τὸν ἀθυμοῦντα νέον, καὶ
δακτυλοδεικτῶν αὐτῷ τὴν ὁδὸν ἢν ὄφειλε νὰ τραπεῖ,
τὰν ἐγκατέλειπε νὰ πλανᾷται μόνον διὰ τῆς σκοτίας.
—Πυκνὸν! καὶ μέλαινας σκιάς τὸν περιστοιχίζον μβλῆς·
ἀραιοῦμεναι ὑπὸ τοῦ ὠχρῶς τελαγισμοῦ τῶν ἀπειρα-
ρίθμων ἀτέρων ἀκτινοβολούτων εἰς τὴ βεβῆ κικλόν-
χρον τοῦ οὐρανοῦ.—Ἐπίσημος ἐρπαιζ! Μεγαλοπρεπῆς
σιγὴ τῆς φύσεως! μυστηριώδης ζῆφος! Ἡ ἱμαλίη καὶ

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΚΑΤΑΡΤΗΡΙΑ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΥΡΙΟΥ

ψυχρά της νυκτός πνοή επλανάτο διά των φραγών, υποσείουσα δὲ τὰ θάμνια, ἐθάρουε τὴν ψυχὴν κατ' ἐπιλήρου αὐτὴν ἀορίστου φρίκης. Δραπέτης λογισμὸς ἀνεζήτει τὴν πατρίδα ὅπως ἀπεδιώχθη ὑπὸ τῆς προύρου μερίμνης ἐνὸς μέλλοντος, ὅπερ ὁ ἔρος τῷ ἀπεκάλυπτε, ἢ δὲ ψευδὴς ἐπιστήμη τῷ ἀπέκλειε!

Αἱ ἡμέραι διεδέγοντο ἀλλήλας, καὶ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματα ἐξελείποντο. Ἄπας ὁ παρελθὼν καὶ ὁ παρὼν καιρὸς ἦτο μίαν ἀδιάκριτος ἰδέα, ὁμοία πρὸς τὴν ἀπείρον εὐαισιότητα εἰκὼν τῆς οὐρανεύου ζωῆς, ὅπου οὐδεμία φροντίς παρέχει ἐνόχλησιν, καὶ ἐνθα, ὁ νοῦς κινεῖται ὅλους τοὺς πόθους του, ἀπορροφᾶται ἐν τῇ ἐκστάσει τοῦ ὑπερτάτου ἀγαθοῦ! Διὰ τὸν Εὐγένιον δὲν ὑπῆρχεν εἰμὴ μίαν μόνον χαρμονὴν, μίαν μόνον ἀγαλλίασιν, ὅσοι μέραι ἀναγεννωμένῃ τὸ νὰ βλέπῃ τὴν Ἀδελίαν, τὸ νὰ ἀναπολῇ ὅτι τὴν εἶδε!

(Ἐπεται συνέχεια)

A. A. T.

Η ΠΑΤΡΩΙΑ ΟΙΚΙΑ.

(Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Willem Van Minden)

Πολλάκις μοι διηγέθη ἡ ἐπιθυμία νὰ περιοδεύσω μέχρι Κάλμπερτ, ὅπως ἴδω τὸν οἶκον ἐν ᾧ ἐγεννήθην καὶ τοὺς τόπους ἐν οἷς διήνυσα τὰ πρῶτα δεκαπέντε ἔτη τοῦ βίου μου· ἀλλὰ πάντοτε ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀναχωρήσεώς μου μοι ἐξέλειπε τὸ θάρρος. Ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ συμβαμὰ τι δισκόρπισε τὴν οἰκογένειάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ ἰδοκίμασα τὴν πρῶτην καὶ μεγίστην τοῦ βίου πικρίαν — τὴν ἀπώλειαν τοῦ πατρός· — δι' ὃ ἐφρονοῦμην μήπως ἐν αὐτῇ ἐπιστρέφων, αἰσθανθῶ συγκίνησιν λίαν θλιβεράν. Οὕτως ἀνέβαλλον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ ταξιδίδιον μου, ἐλπίζων πάντοτε ὅτι κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος θὰ ἦσθαι ἰσχυρότερος. Παρήλθον δὲ οὕτω πως εἴκοσι ἑνιαυτοί, ὁ δὲ ἄπαν τὸ λαμπρότερον τοῦ βίου στάδιον. Ἀλλὰ τέλος πρῶτα τινὰ τοῦ Ἰανουαρίου, ἀπεκάλυφα, κτενίζων τὴν κόρην μου, κόσμησάν τινα λευκῶν τριχῶν αἰτινας μέχρι τοῦδε ἐκρύπτοντο ὑπὸ τὴν αἰγίδα ξανθῶν βιστρώχων, ἀποφασιστικῶς δὲ εἶπον καθ' ἑαυτὸν, — Εἶναι καιρὸς! — καὶ ἀνεχώρησα τὴν αὐτὴν πρῶτην, ὅπως δυνηθῶ νὰ ἐπιστρέψω εἰς Bois-le-Duc τὸ ἑσπέρας. Εἴκοσι ἔτη! ἔσκεπτόμην διαρκούσης τῆς ὁδοπορίας ἐνοπτρίζομενος εἰς τὰς ὑέλους τῆς ἀμάξης. Τὸ πάχος, ἡ γενεὴ καὶ ὁ ἥλιος τοῦ Βορρὲ ἠλλοίωσαν ἐπὶ πολὺ τοὺς χαρακτήρας μου· οὐδεὶς θέλει μὲ ἀναγνώρισει· οὐδεὶς θὰ μὲ ἀποτρέψει ἀπὸ τοῦ θλιβεροῦ μὲν, ἀλλὰ προσφιλοῦς σκοποῦ τοῦ ταξιδιδίου μου, δύναμαι νὰ διευθυνθῶ ἐκείσε μὲ ἀτάραχον καρδίαν. Καὶ πράγματι αἱ προαισθήσεις μου δὲν διεψεύσθησαν.

Ἐπιπτε χιῶν. Ἡ πεδιάς ἦτο κατάλευκος· ἡ ἀμαξοστοιχία σχεδὸν κενή· εἰ ὀλίγοι συνοδοιπόροι μου ὄταν ἀφίχθησαν εἰς Κάλμπερτ ἀνέβησαν εἰς τὰς ἀμάξεις καὶ ἔγειναν ἀφαντοί. Περιεπάτου μόνηρης περὶ τὴν πόλιν καὶ ἔφθασα μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν πλήρης ἀ-

θυμίας καὶ ἀγωνίας εἰς τὸ ἄκρον τῆς κυρίας ἔδου Ἐνταῦθα ἰσταμάτησα καὶ παρετήρησα περίξ ἰμοῦ μετὰ θαυμασμοῦ.

Ἀνεγνώριζον τὴν ὁδὸν καὶ τὰς οἰκοδομὰς· ἀλλὰ τὰ πάντα μοι ἐφαίνοντο παραδόξως μεταβεβλημένα· ἡ ὁδὸς ἀπεκατέστη στενοτάτη, τὰ οἰκήματα μικρότερα· αἱ τοίχοι πεπαλαιωμένοι· τὸ πᾶν ἀπέβη μέλαν, σκοτεινόν, πένθιμον, οἶονεὶ πόλις ὑπὸ μεγάλου δυστυχήματος παθούσα, ἐφ' ἧς καὶ αὐταὶ αἱ οἰκοδομαὶ ἐφαίνοντο κατὰ τῆς ἀσυχροπᾶζουσαι. Ἐπροχώρησα ἀνά πᾶν βῆμα ἀνεγνώριζον συνοικίας, παράθυρα, θύρας, καταστήματα, ἀναπολυντά μοι μυρίας νεανικὰς ἀνομνήσεις, καὶ εὐρέθην πάραυτα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως μεταξὺ ἑρμῶν κυρίων καὶ κυριῶν ἐξερχομένων τῆς ἐκκλησίας καθότι ἦτο κυριακὴ, ἡ στιγμή καθ' ἣν ἀκριβῶς, ὡς πρὸ εἰκοσιν ἑτῶν, ἀποπερτοῦτο ἡ μεγάλη τῆς μεσοβρίας λειτουργία. Ἐντὸς πέντε λεπτῶν ἀνεγνώρισα ἑκατὸν πρόσωπα, ἀλλὰ πόσον ἠλλοιώθησαν! Κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδυνάμην νὰ πιστεύσω ὅτι εἴκοσι ἔτη ἴσχυσαν νὰ μεταμορφώσωσιν οὕτως ἕνα λαόν· καὶ ἔσκεπτόμην ὅτι ἀγνωστόν τι ἀτύχημα ἐδοῦθησε τὸ καταστρεπτικὸν τοῦ χρόνου ἔργον. Ἐκείνους οὐκ ἐγκατέλειψα μελανό-ριχας, εὐρον φαιούς, τοὺς δὲ φαιότριχας καταλεύουσι. Οὗτοι μὲν ἔκυψαν τὴν κεφαλὴν, ἐκείνων δὲ ἐξεθνήσκον αἱ κνήμιν· ὁ χρόνος, ὁ ἰδιότροπος καὶ ἀμείλικτος οὗτος ἐχθρὸς, εἶχεν ἐνταῦθα μὲν ἐξορύξει ἕνα ὀφθαλμὸν, ἐκεῖ δὲ ἀποσπάσει μίαν κόρην· εἰς τὴν μὲν ἔθραυσε τοὺς ὀδόντας, εἰς τὸν δὲ ἐκόιλωσε τὰς παρειάς. Ἐβλεπόν τινες τῶν ἄλλοτε λεπτῶν ὡς νῆμα συμμαθητῶν μου, παχυνθέντες εἰς τρόπον, ὥστε ἀπικαθίσταντο ἀγνώριστοι ἐκ τῶν ἡδὴ χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου· τὰ δὲ κοράσια, αἵτινα ἐπορεύοντο εἰς τὸ σχολεῖον ἐλεφρά ὡς χρυσαλίδες καὶ μὲ τὸ φαιγνίδιον εἰς τὸ κάνιστρον, ἀπικατεσθῆσαν νῦν σιβαρὰ καὶ σεμναὶ γυναῖκες παρακολουθούμεναι ὑπὸ τῶν τέκνων τῶν κυρίας, αἵτινας ἀφισα πλήρεις νεότητος καὶ εὐθυμίας, μαρνανθίσας, ρυτιδομένας, τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, καὶ μὲ μέλανα πέπλον εἰς τὸ πρόσωπον· οἰκογενεὶς πολυαριθμῶς ἀποληξίσας εἰς τρία ἢ τέσσαρα άτομα, αἵτινα διεγράψαν παντελῶς ἐκ τῆς μνήμης μου· μορφὰς τῶν ἀρχαίων διδασκάλων μου τῆς στοιχειώδους σχολῆς· οὐκ ἐνόμιζον πρὸ δεκαετίας ἀποθανούσας· νεανίσκου, οὐκ εἶδον παῖδας εἰς χεῖρας τῶν παιδαγωγῶν, κομψῶς ἐνδεδυμένους καὶ καθήμενους εἰς τὰ καφενεῖα· νεανίδας ἀγνώστους, ὁρμαθὸν συζύγων ἀκατανόητον, ἱκανὸν ἀριθμὸν προσώπων ἀξηθέντων, ἐλαττωθέντων, λεπτυθέντων, μηκυνθέντων καὶ ἐνὶ λόγῳ ποικίλων λαβόντων ὄψιν. Ταῦτα πάντα μοι ἐφαίνοντο πένθιμα, καὶ ἠσθάνομην συμπάθειαν δι' αὐτὰ ὅτι ἐστρέφοντο ἀνά ζεύγη ἢ οἰκογενεὶς εἰς τοὺς σκοτεινοὺς καὶ πολυελίκτους στενωποὺς καὶ ἐκτρανίζοντο τὰ μὲν μετὰ τῶν δὲ ὑπὸ τὰς χαμηλὰς θύρας τῶν οἰκίσκων μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἔμεινα σχεδὸν μόνος. Διήλθον διαφόρους ἀτραπούς· ἐχούσας δεξιὰ καὶ ἀριστερὰς οἰκίσκους κακῆς ἀπόψεως,

ἠσθάνομην ζωπρᾶν συγκίνησιν ἀλλὰ πάραυτα τὴν κατέβηλον. Ἐζήτησα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν θύραν τοῦ οἴκου τοῦ ὀρνιθοπώλου, τοῦ γαλακτοπώλου, τοῦ ὄσπρι-οπώλου, τοῦ ξενοδόχου· ἦσαν ἀπασαί· ἡ κλειστὰ ἢ ἡμικλειστοί, ἡ δὲ ὁδὸς ἔρημος· ἡ χιῶν σχεδὸν ἀνέπαφος. Διήλθον πρὸ τῆς θύρας τοῦ διαδρόμου τῆς οἰκίας μου, καὶ δικυθύνθην πρὸς τὴν μικρὰν θύραν· οἰδένα εἶδον.

Ἐισῆλθον ἡ θύρα τοῦ οἰκίσκου τοῦ θυρωροῦ ἦτο κλεισμένη· ἐπροχώρησα σιγᾷ ὑπὸ μικρὸν ἀμπέλωνα μέρχρῃ τῆς κλιμακῆς.

Καὶ δὲν εἶχον εἰσέτι αἰσθανθῆ εἰμὴ μικρὸν κτυπό-καρδον. Ἀλλ' ὅταν εὐρέθην πρὸ τῆς στοᾶς τῆς οἰκίας, εἰς τὸ μικρὸν ἐκείνο διάστημα ἐνθα συνεσωρεύετο τὸ μέγιστον καὶ προσφιλέστερον μέρος τῶν ἀναμνήσεών μου, ὅτε εἶδον τὴν θύραν τοῦ γραφείου τοῦ πατρός μου, τὴν κλιμακὰ ἐκείνην, τὸν μικρὸν ἐκείνον περίβολον, τὰ παράθυρα ἐκείνα περικυκλούμενα ὑπὸ ἀμπέλων, τὰ πάντα εἰσέτι ὡς τὰ εἶχον ἀφήσει, ἠσθάνομην αἰνίδιον καὶ ἰσχυρὰν συγκίνησιν καὶ οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπληρώθησαν δακρύων.

Ἐθεώρησα εἰς τὰ παράθυρα· οὐδεὶς ὑπῆρχεν· ἐπί-στρεψα εἰς τὸν οἰκίσκον τοῦ θυρωροῦ, οὐδεὶς. Ὀλαὶ αἱ θύραι ἦσαν κεκλεισμέναι, τὰ πάντα δὲ κατάλευκα ὑπὸ τῆς χιῶνος· ἦτις εἰσέτι ἐξεκλούθει νὰ πίπτῃ.

Πόσον ἐπαλλεν ἡ καρδία μου! Ὅποιοι περυσίσκοντο δι' ἐμὲ ἐν τῇ μοναξίᾳ ἐκείνῃ! Οἱ γέροντες ἰατροὶ τῆς εἰσις ἀνέβαινον ἀργῶ τῷ βήματι τὸν διαδρόμον· αἱ ἀπο-θνεύουσαι ὑπὲρ τῆς κατῆρχοντο τὰς κλιμακὰς μὲ τὰς σπυρίδας ἀνά χεῖρας· οἱ φίλοι τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ἐχόρευον ὑπὸ τὴν στοᾶν· ὁ προγυμναστής μου τῆς λατινικῆς προέκυπτε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀμπε-πιδῶνος· ὁ πατήρ μου ἐξήρχετο τοῦ γραφείου του θέτ-των τὰ ὀμματούχια του εἰς τὴν θύραν· ἡ μήτηρ μου μοι ἔβλεπεν ἐκ τοῦ παραθύρου νὰ προφυλαχθῶ ἀπὸ τοῦ ἡ-λίου τῆς μεσημβρίας· ἡ ἀδελφὴ μου περιποιεῖτο τὰ ἄν-θη τοῦ κήπου· ὁ ἀδελφός μου στεντορεῖα τῇ φωνῇ ἀνε-γίνωσκεν ἐν τῷ δωματίῳ του· ὁ γηραιὸς μέλας γάτος μου ἀνερχετο εἰς τὰς ἀμπέλους· τὰ στρουθία μου ἦ-δον ἐντὸς τῶν πρασίνων κλωθῶν τῶν θύρας καὶ παρά-θυρα ἠνοίγοντο καὶ ἐκλείοντο· τὸ πᾶν ἐκινεῖτο· τὸ πᾶν ἀμίλει· τὸ πᾶν μὲ ἐθεώρει· καὶ ἐγὼ ἰστάμην ἐκεῖ, ὑπὸ τὰς μυρία ἐκείνα βλέμματα, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν μυ-ρίων ἐκείνων φωνῶν, κατεχόμενος ἐξ ἀνεκλαλήτου αἰ-σθήματος, τρυφερότητας, μελαγχολίας καὶ θαυμασμοῦ, ἀδέβαιος ἂν ὤρμιλον νὰ μείνω ἢ νὰ φύγω.

Ὀλίγη χιῶν πεισοῦσα ἐπὶ τῶν ποδῶν μου ἐκ τινος δένδρου, διέλυσεν ὅλα ἐκείνα τὰ φαντάσματα καὶ μὲ ἐπα-νήγαγεν εἰς ἑαυτόν. Τότε ἤρρισα νὰ ἐξετάζω μετὰ προ-σοχῆς τὴν θέσιν. Πόσω πάντα ἀπέβησαν πληκτικά! Ὁ οἶκος ἐκείνος ὅστις πάντοτε μοι ἐφάνη παλάτιον, δὲν ἦτον ἢ ὀλίγος ἔρημος οἰκίσκος· ἡ ἀναδενδρὰς ἦτις μοι ἐφαίνετο ὑψηλοτάτη τὴν ἡλικίαν, ἐκείνη δὲ τὴν πύλον τὸ περιτοχίσμα, ὅπερ ἄλλοτε δὲν ἠδυνάμην νὰ πηδῆ-

σω, τὸ ὑπεσκέλιζον ἀνέτως· μοι ἐφαίνετο ὅτι ἀπεκατέ-στην γίγας, ἠσθάνομην εἰς τὸ πρόσωπόν μου ἦτο κα-θορυβημένον· ἀγνώω διατὶ ἐθλιδόμεν. Δυσπρεστοῦμην σχεδὸν ὅτι τοσοῦτον ἐπαχύνθην. Μοι ἐφαίνετο ὅτι ὅλα τὰ περικυκλούμενά με ἀντικείμενα, θὰ ἔλεγον — Τίς ὁ χαν-δρὸς οὗτος; δὲν τὸν γνωρίζομεν. — Μακρὰί τινες ἀπέ-ψαι τοῦ κήπου καὶ τοῦ προαστείου εἶχον ἐξαλειφθῆ· τὰ τεῖχη τοῦ περιβολίου εἶχον προσεγγίσει· δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐνοήσω ὅτι εἶδον ἐν τῷ διαστήματι τοσοῦτων ἑτῶν, εἰς τὸν στενὸν ἐκείνον χώρον, ὡραίας εἰκόνας παιδιῶν, κοιλιάδων καὶ ἀτελευτήτων ἑδῶν, καὶ εἰς ἰδοκίμασα αἰσθημὰ τι περιπλανομένου περιηγητοῦ, ἀναχωρῶν ἐν ὄρα βροχῆς, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τοῦ διαδρόμου εἰς τὸ ἕτερον ὅπερ ἦγεν εἰς τὸν κήπον. Ἠγγισα τὰς κινκλίδας τοῦ κήπου, καὶ ἦταν ἀνοικταὶ εἰσῆλθον. Ἡ χιῶν ἐκάλυπτε τὰς ἀτραπούς, τὴν χλόην τῶν μυρσινῶν, τὰ ἀλόνια, τοὺς λάκκους, ἀλλ' ἐκ πρώτης ὄψεως, τὰ πάντα ἐγνώ-ρισκα· ἐπανεῖδον τὸ θυρίδιον τοῦ γραφείου τοῦ πατρός μου, ἐν ᾧ πρὸ εἴκοσι καὶ τριῶν ἑτῶν, πρῶτην τινὰ τοῦ Ἀπριλίου, εἶχε προβάσει καὶ μοι εἶπε διὰ χαριεστάτης φωνῆς. . . . Willem τὴν στιγμήν ταύτην συμπληρῶ τὸ ἑβδομηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου! — Ἐπα-νεῖδον τὴν ἐξ ἰσάμων καλύβην ὑπὸ τὴν ὁποίαν προ-στοιμάθην διὰ τὴν πρῶτην ἐξομολόγησίν μου, καὶ ἐνθα ἔμεινα ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἀκίνητος καὶ σεπτικὸς τὴν ἡμέραν καθ' ἣν, ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ σχολείου, εἶδον κα-τὰ πρῶτην φοράν πτώμα. Ἐπανεῖδον τὸν μικρὸν κα-λαμῶνα ἐξ οὗ κατεσκευάζον ξίφη καὶ λόγχης· διὰ τὸν μικρὸν στρατὸν τῶν ρακοφόρων πενούργων, οἵτινες ὑπὸ τὴν διοικήσιν μου ἐμάχοντο κατὰ τῶν ἀνάνδρων τῆς περιωχῆς Ἀγ. Ἀμβροσίου. Ὅπισθεν ἐκάστου-θάμνου ἀνεγείρετο φάντασμα, πνιγαχόθεν ἐδριθον ἑκατον-τάδες ἀναμνήσεων, ἀναπολήσεις προσώπων ἀποθανόντων, λόγων λεχθέντων ὑπὸ ἀτόμων λησμονηθέντων, σπη-νῶν μετεχομένων ἐνείρου καὶ πραγματικότητος, πυροτε-χνημάτων, ἡμερῶν βροχερῶν, ἐωδιῶντος ἀέρος, ἀνα-γνώσεων φανταστικωτάτων καὶ παιδικῶν ἐλέγχων, προ-τάσεων ἀλλογῆς βίου. Οἱ πρῶτοι μυστηριώδεις ἐρε-θισμοὶ τοῦ αἵματος οὐκ ἰδοκίμαζον ὅτε ἐβλεπόν ὅτι ἦρχετο πρὸς ἐμὲ, ἐν μέσῳ τοῦ πρασίνου καὶ τῆς σκιάς, τὸ λαμπρὸν καὶ λευκὸν πρόσωπον δεκατριετοῦς τινος· ἐξαδελφῆς μου ἦν νύετω· ὡσεὶ εἶθην. Καὶ ὅτω προεχώ-ρουν, τοσοῦτω αἱ εἰκόνας μοι παρουσιάζοντο ζωπρότεραι. Δὲν προσεῖχον ποσᾶς εἰς τὴν χιῶνα, δὲν ἔσκεπτόμην πο-σᾶς ὅτι ἠδυνάτο τις νὰ μὲ ἴδῃ ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ νὰ μὲ ἐκλάβῃ ὡς παράφρονα ἢ κλέπτην. Ὁ τε νοῦς καὶ τὸ σῶμά μου ἀνῆκον εἰς τὸ παρελθόν. Μοι ἐφαίνετο ὅτι πολλὰὶ σὺνάμα φωναὶ μὲ ἐκάλουν κατ' ὄνομα καὶ μοι ἔλεγον μυρία ἀκατανόητα μετὰ παραπόνων, ἐγὼ δὲ τεθῶ-ρυθμένος ἀπῆνθον, δικαιολογούμενος, καὶ ὑπεσχοῦ-μενος· δὲν ἠξούρω τί, καὶ παρετήρουν περίξ μὲ αἰτήματα σεβασμοῦ καὶ συμπιθίας· ὡπνεὶ ὁ κήπος ἐκείνος ἦτο κοιμητήριον, καὶ τὰ ὄψωματα ἐκείνα τῆς χιῶνος ἐκάλυ-πτον τοὺς νεκρούς.

ΛΑΚΟΒΑΝΕΙΟΝ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Ούτως εφθασα υπό παράπτμα τι ει: τὸ βάθος τοῦ κηπου' ἐκάθησα βλέπων πρὸς τὰ παράθυρα καὶ ἔσκεπτόμην. Αἱ σκέψεις μου μὲ ἤγαγον εἰς πικρὸν τι εἶσθημα τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρώπων.— Πᾶς ἐγγύρτα!— ἔλεγον καθ' ἑαυτόν. Ἐάν, ὅτε παιδίριον ἔπαιζον εἰς τὸν κήπον τοῦτον, μοι προέλεγέ τις τὰ ἀκολούθως συμβάντα, θά μοι ἐφαίνετο ὅτι ἐκαλοῦμαι εἰς ἀπειρὸν τινα εὐδαιμονίαν. Καὶ ὅμως εἶμαι πολὺ μακρὰν αὐτῆς ἤδη, ἀφ' ὅτι ἤμην εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους. Ἀνεχώρησα ἐνταῦθα πλῆρες ἐλπίδων καὶ ἐπέσπευον φοβούμενος σχεδὸν μὴ ἡ ζωὴ δὲν ἦτο ἀρκούντως μεγάλη καὶ ἡ γῆ λίαν εὐρεῖα, δι' ὅσα ὤρειλον νὰ ἐνεργήσω καὶ χωρῶ καὶ ἰδοὺ, μετ' ὀλίγα εἶπα ἐπιστρέφων ἐνταῦθα εἰς τὸν ἴδιον, δὲν ἔχω ἄλλην ἐπιθυμίαν, ἢ νὰ περᾶνω τὴν νεότητά μου μακρὰν τῆς τύχης τοῦ κόσμου, εἰς μονήρη τινα ἔκφυλον μὲ τὴν οἰκογένειάν μου καὶ μὲ τὰ βιβλία μου. Πολλοὶ βιάσαντο, ἔδωκαν τινες, στιγμιαία ἰκανοποιήσεις φιλαυτίας καὶ τὸ πᾶν τετέλεσται! Μόλις διὰ τὸ μέγα ταξίδιον ἀνεχώρησα ἰδοὺ με ἐν τῇ ἐδῶ τῆς ἐπιστροφῆς. Δὲν ἐλπίζω πλέον εἰς ἄλλο ἢ εἰς τὴν ἡμερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ζωῆς. Δὲν αἰσθάνομαι πλέον οὐδὲ τὴν πικρίαν τῆς ἀπάτης. Ψευδεῖς φίλοι, ψευδεῖς ἐλπίδες, ματαιότητες, δοξαί, μικραὶ ἡδοναί, καὶ εἰτι μικρότερα πάθη τῆς μέχρι τοῦδε ζωῆς, ἄνευ θλίψεως. Οὐδὲν βδελύσσομαι, ἢ κατακρίνω, δὲν νομίζω ἐκφυτὸν ἀνώτερον τῶν ὁμοίων μου, δὲν αἰσθάνομαι ἄλλο ἢ ἀπεριόριστον κόρον, διηνεκὴ εὐρύθειαν, καὶ ἀκατάβλητον ἀνάγκην μοναξίας καὶ σιγῆς. Ὁ ἀγαπῶν τὸν κόσμον ἄ; προχωρῆ; ἄ; ἀνοίξῃ τὸ στάδιον αὐτοῦ, ἄ; θριαμβεύσῃ, ἄ; λάμψῃ, ἄ; κερσεθῇ; ὁ φθόνος δὲν θὰ ἐκλύσῃ πλέον ἐκ τῆς καρδίας μου στενογμόν. Δὲν ζητῶ ἄλλο πλέον ἐκ τοῦ κόσμου, ἢ ὀλίγην γλῶσσην καὶ καθαρὸν ἀέρα ἐκ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν ν' ἀντιστῶ εἰς τὴν δυσθυμίαν καθ' ἣν ἡμέραν εἰρήθῶ μόνος ἐπὶ τῆς γῆς

I. S. MANESSIS.

Ὅλιγον χρόνον μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κατάληψιν τῆς Ἑλλάδος, Ἅγιος ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεὺς, ἐπιχειρήσας νὰ ἀποτινάξῃ τὸν Μακεδονικὸν ζυγὸν ἐνίκηθη. Τὰ τοῦ Ἁγίου φρονούντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐπιχειρήσωσι, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποβάλλωσι τὴν δουρατείαν, κατακρίνοντο ὑπὸ τοῦ Φωκίου ὡς ἀπερίσκεπτοι. Ἐρωτηθέντος δὲ αὐτοῦ ὑπὸ τίνος, πότε ἤθελε συμβουλευεσθαι αὐτοῦ; νὰ πολεμήσωσιν; «ὅταν, εἶπεν, ἴδω τοῦ; μὲν νέους φίλους τῆς πειθαρχίας, τοῦ; δὲ πλουσίου; προθύμω; συνεισφέροντας; καὶ τοῦ; ρήτορας μὴ κλέπτοντας τὰ δημόσια.»

S. N.

Η ΧΑΡΟΚΑΜΜΕΝΗ.

Μία στή μαύρη λαγκαδιά κάθεται καὶ στενάζει
Μιὰ βοσκοπούλα λιγερή,
Σὰν τί νὰ ἔχη ἢ μικρὴ
Ποῦ τόσο τὴν σπαρῶζει;
Ἐνα μικρὸ βοσκόπουλο, πλάσμα χαριτωμένο,
Μὲ μιὰ, τῆς ἔρριψε ματιὰ,
Μιὰ μέρα μὲς τὴν ῥεματιὰ,
Βίλο; φαρμακωμένο.

Μὲ στήν καρδιά τὴν εβρηκε τὴν δόλια τὴν καυμένη
Καὶ ἔκτοτε τὰ δύο παιδιὰ
Περνοῦσαν μὲ τὴν λαγκαδιά
Ζωὴ χαριτωμένη.

Ἐιυχ' ὁ χάρος ἐπ' ἐκεῖ μιὰ μέρα νὰ διαβαίῃ
Καὶ καθὼς τὰ εἶδε ἀγκαλιαστὰ,
Πιάνει καὶ ρίχνει σατιὰ
Καὶ τὸ ἀγόρι παίρνει.

Γι' αὐτὸ στή μαύρη λαγκαδιά κάθεται καὶ στενάζει
Μονάχη καὶ λυπητερὰ,
Χύοντας δάκρυα πικρὰ
Τὸν χάρο ἀνακράζει.

Ἀθήνησι τῆ 3 Μαρτίου 1877. I. A. P.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ.

Μία μάννα πῶγει ὄμορφο
Παῖδι στήν ἀγκαλιά της
Καὶ τῆ; τὸ πᾶρι ὁ θάνατος
Μὲ τὰ γλυκὰ φιλιὰ της,
Συχνὰ, συχνὰ, στὸν ὕπνο της,
Ἄν βλέπῃ τὸ παιδί της,
Χαμογελᾷ ἢ ψυχῇ της.

Μία μαύρη μάννα πῶχασε
Ἐξῆ χρόνὸ ἀγγελοῦδι,
Ὅταν τὸ ρόλο ρόδινο,
Γλυκὸ σὰν τὸ λουλούδι,
Τ' ἄθωο παιδί της ἔβλεπε
Ἐγὼ εἰς τὸ ὄνειρό της,
Νὰ στέχῃ στὸ πλευρό της.

Κ' ἄρχισε μὲ παράπονο,
Γλυκὰ νὰ τὸ ρωτᾷ,
Ἄγάπη μου, ποῦ ἦσουνε;
Καὶ νὰ χαμογελῇ
Ἡ μαύρη μάννα, ἡ δύστηνη,
Στὸ ὀλόφρεγο ὄνειρό της,
Γιὰ τὸ χρυσοπαῖδι της.

Τόσον καιρὸ ποῦ μῶλειπες,
Καμάρι μου, παιδί μου;
Νὰ δώσω ποῦ, δὲν ἤξερα
Σὰν μάννα τὸ φίλι μου.
Ἄγάπη μου, τί στέκεσαι;

Ἀπρίλιος 1877.

Δ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἄδεις τοῦ ἐν τῷ προηγούμενῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος
ΓΑΣΤΗΡ—ΑΣΤΗΡ

ΑΙΝΙΓΜΑ Γ'.

Δύο ἀρήσεις σχηματίζουν
Καὶ τὰ πέντε γράμματά μου,
Τὴν δὲ σύλληψιν τοῦ κόσμου
Μαρτυρεῖ τὸ ὄνομά μου.
Δὲν λογίζομαι ὡς ὑπάρχον,
Ἐνῶ εἰλείποντος ἔμοῦ,
Δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ
Τὴν σειρὰν τόσου καιροῦ.

Δ. Η.

Τὸ πρῶτον λύθη δημοσίως τὸ φυλλάδιον
νὰ τιμᾶται ὁ πλοῦτος.

—Ὁκ. Σ. Μελισσανδρὸς, Κερκυρατῆς, ἀγγέλλει τὴν ἐκδοσὴν ποιητικοῦ πονήματος εἰς δημοδίῳ γλώσσῳ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡθικός Κόσμος». Τὸ βιβλίον τοῦτο διαιρεθῆσεται εἰς δύο τόμους ἐκ τῆς τυπογρ. φάλαγγος Ἐκαστος. Τιμὴ ἑκάστου τόμου περιέχοντος 12 ἄσματα φρ. ὄ.

—Ὁ ἐκδότης τοῦ ἐνταῦθα περιοδικικοῦ συγγραμμάτος «Ζακύνθιος Ἀθῶν» κ. I. Τσακασιάνος, ἐξέδοτο ἀγγελίαν πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν διὰ τὸ Γ' ἔτος τοῦ ἀνωτέρου περιοδικικοῦ.

—Ὁ διευθυντῆς τοῦ ἐνταῦθα μηχανικοῦ κ. Δ. Νοταρῆς ἐξέδοτο «Μαλέτην ἐπὶ τῶν ἐν ἰσπαρμῆν ταῖσι ἀσκήσεων τοῦ πιζικοῦ, τοῦ ὄργανισμοῦ, καὶ τῆς δυνάμεως τῶν τμημάτων μάχης».

—Παρὰ τοῦ συμπολιτοῦ ἡμῶν κ. Κωνσταντίνου Μεσσολῆ ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Β' καὶ Γ' τεύχεϊ τοῦ ἐν Ρώμῃ ἐκδιδόμενου Bolletino consolatore ἑταρῆς, περὶ τοῦ ἐμπορίου τῆς ἐξισωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς καὶ περὶ τῆς ναυτιλίας τῆς νήσου Ζακύνθου κατὰ τὸ ἔτος 1875.

—Ἐξέδοθη ἐν Πάτραις νέα ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον Ἡ θ, περιέχουσα ὕλην ποικίλην καὶ τερπνὴν.

—Ἡ περὶ Ἑλλήνων γνωσιὴ τοῖς πάσι διατριβὴ τοῦ Γλάδστιανος, μετ'ερμηνευθείσα καὶ εἰς τὴν ἰσπανικὴν γλώσσαν, κατεχωρήθη ἐν τῇ «Συγχρόνῳ Ἑπιθεωρήσει» ἀριστῶ περιοδικῷ συγγραμμάτι ἐκδιδόμενῳ ἐν Μαδρίτη.

—Ἐξέδοθη ἐσχάτως ἐν Αὐψίῳ ὁ πρῶτος ἐγκώδιος τόμος τοῦ περὶ Δημοσθένους ἀξιολογοτάτου πονήματος τοῦ κ. Βλάς, καθηγητοῦ τῆς κλασικῆς φιλολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κιέλου.

Αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσι τὰς δύο κατωτέρω περιήρους ἡμερὰς καὶ σπουδαίας ἀνακαλύψεις. Ἡ μὲν πρώτη συνίσταται εἰς ἐργασίον τι καλούμενον τὴ λέφω ν ο ν, διὸς ὄνοματι τῆς νὰ διαδώσῃ τὴν φωνὴν τοῦ εἰ; ἀπόστασιν ἄνευ κόπου. Διὰ τὸ ἐργασίον τοῦτο μακρὰ συνουσία δύνανται νὰ λαβῶσι χώραν ἐκ μιᾶς εἰς ἕτεραν πόλιν, ἰσπητήσας καὶ ἀνταπαντήσας ἀνατάσσονται εἰς πολλὰν μίλιων διάστημα, ἄνευ τῆς παρμικῆς βιότου τῆς φωνῆς. Ἡ δὲ δεύτερα ἢ καὶ μᾶλλον πρῶτος τῆς πρώτης, εἶναι ἡ εἴρη; Τῆ βολθῆς ἡλεκτρικὸς τινος ἐργασίον, ἢ λέ κ τ ρ ο σ κ ο π ε ἰ ο υ καλούμενον, δύνανται νὰ λεπτομεροῦσται νὰ διακρίνῃ ἐκ Νέας Ὑόρκης π. γ τὴν εἰκόνα προσώπου τινὸς ὑπάρχοντος ἐν Βοστώνῃ. Περὶ τούτου μόνος δὲ δύνανται νὰ κάμῃ τὸν κόπον τοῦ κόσμου, θεωρούμενος καὶ χαιρετώμενος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ κ. τ. λ.

Τὸ τὴ λέ φ ω ν ο ν ὡς καὶ τὸ ἢ λέ κ τ ρ ο σ κ ο π ε ἰ ο ν ὑπάρχουσιν εἰς δύο δωμάτια ἐξ ἑνὸς τὸ μὲν πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνιχωρήσεως τὸ δὲ ἄπου τῆ φωνῆς θὰ διευθυνθῇ, ἀμφοτέρω δὲ εἶναι συνδεδεμένα διὰ μεταλλίνου σύρματος. Τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἑνὸς δωματίου, ὅπου τὸ διάστημα εἰς ἃ ἐκτείνεται τὸ ἀνω εἰρημιστικὸν σύρμα, εἶναι κεκαλυμμένον δι' ἀπείρων λεπτοτάτων συρμάτων, ἅπανα ἐνοῦνται ἐκ τῶν ἄκρων τοῦ χονδροῦ. Οἱ θέλοιντες δὲ νὰ ἀνταλλάξωσι τὰς εἰκόνας τῶν, τίθενται ἀντικρὸ τοῦ μέρους ἐν ᾧ ἐπιθυμοῦσι νὰ φθάσωσι αἱ εἰκόνας τῶν, καὶ διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, τὰ λεπτότατα ταῦτα σύρματα ἐπαφίνουσιν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον, ἐν πλῆρει λεπτομερείῃ, τὴν ἑαυτῶν εἰκόνα.

Ἐάν δούσιαι; πίστιν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Βοστώνης οἱ δοκιμαί, λαβούσαι χώραν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ἐπέτυχον θαυμαστικῶς. Ὁ δὲ κ. M. Graham Bell, κατοικῶν πολυτελοῦς μελέτης; καὶ πλείστων δοκιμῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, διατίθεισται, ὅτι δύνανται τῶν δύο ἀνωτέρω ἐργασίων, δύνανται τις εἰς εἰ; Ἄγιον Φραγκίσκου (Καλιφρνία), νὰ ἀκούσῃ μελόδραμα ψαλλόμενον ἐν Παρισίῳ. Ἐλέπων συγχρόνως τὴν σκηνὴν, τοῦς ἐν τῇ ἰσπανικῇ γλώσσῳ, καὶ τῶν παρρωλομένων ἀφροατῶν.

ΙΛΑΡΑΤΕΛΕΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Μηνιαῖος πίναξ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Δήμου Ζακυνθίων.

(Κατ' ἐπίσημον ἀπογραφὴν οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου Ζακυνθίων ἀνέρχονται εἰς 20,050· ἐξ ὧν 10,310 ἄρρην. καὶ 9,740 θῆλ. Ἐν τῇ πόλει ὑπάρχουσιν 17,505, οἱ λοιποὶ ἐν τοῖς περιουρίοις τοῦ δήμου.)

	ΑΝΟΒΙΩΣΕΙΣ.	
	Ἀπρίλιος	Μάρτιος
	ἄνδρες	γυναῖκες
Ρευματισμοῦ	1	
Καρδικαῖα	2	1
Διάρροια	4	
Ἀποπληξία	4	2
Μαρasmus	4	2
Νευραλγία	4	
Πνευμονικὰ		5
Ἀταλῆς ἀνάπτυξις	2	2
Πρώτος τοκετός	4	4
Συγκοπή	1	
Ἀστροφία	1	
Σπασμοί		4
Φθίσις	2	2
Κοιλιακὰ		1
Ἐγκεφαλικὰ	2	2
Βρογχίτις	3	1
Ἀδυναμικός πυρετός		1
Ἐρυσίπελας		1
Διφθερίτις		1
Ἐν ὅλῳ	14	10
	15	14

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

	Ἀπρίλιος	Μάρτιος
Ἄρρην γνήσιον	9	17
Θήλειον	7	20
Ἄρρην νόθη	4	2
Θήλειον	2	4
Ἐν ὅλῳ	22	43

ΓΑΜΟΙ

Ἀγάμων μὲ ἀγάμους νέας	9	4
μὲ χήρας	2	4
Χήρων μὲ		
μὲ ἀγάμους νέας	1	
Ἐν ὅλῳ	12	8

Εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή ἐμπορευμάτων τοῦ τελωνείου Ζακύνθου

	Ἀπρίλιος	Μάρτιος
Εἰσαγωγή δρ.	34 449.49	28 207.06
Ἐξαγωγή	20 105.78	35 828.56

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η ΚΟΡΙΝΝΑ ανταλλάσσεται με πᾶν περιοδικόν καὶ πᾶσαν ἡμερησίαν, προσέτι δὲ ἀναγγέλλει πᾶν βιβλίον, οὗτινος ἀντίτυπον ἤθελε σταλῆ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΟΙ προμηθεύοντες δικτῶ συνδρομητᾶς, προπληρώνοντας τὴν συνδρομὴν των, λαμβάνουσι τὸ φύλλον ἐπὶ ἓν ἔτος δωρεάν.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ἀρχονται τὴν 1.ην Μαρτίου καὶ εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

ΠΑΣΑ ἀφορῶσα τὸ περιοδικὸν ἐπιστολὴ, μὴ ἀπηλλαγμένη ταχυδρομικῶν τελῶν εἶναι ἀπαράδεκτος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ περιέχουσαι χρήματα πρέπει ν' ἀποστέλλωνται ἐπὶ συστάσει γαί νὰ ἐπιγράφωνται οὕτω «Πρὸς τὸν ἐκδότην τοῦ περιοδικοῦ Κόρινθα».

ΟΙ ἀλλάσσοντες διμωρὴν συνδρομητᾶ ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν, ἵνα γνωρίζῃ ποῦ αὐτὴ ὀφείλει νὰ πέμψῃ τὰ φυλλάδια, ἄλλως ἢ Διεύθυνσις θεωρεῖται ἀεὺθυνος.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Προπληρωτέας

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ..... δραχ. **6** | ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ...δραχ. **8** | ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ...φράγκ. **8**

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ ἐκδότη κ. Χρήσιμῳ Σ. Χιώτῃ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Κορίνθου εἰκειμένῳ ἐν τῷ τυπογραφείῳ ἡ Ἐπιτάνησος, παρὰ τῆ ὁδῷ Ὁδηγητρίας.

Ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Γεωργίῳ Σδρίνια, τυπογράφῳ.—Ἐν Πάτρας παρὰ τῷ κ. Γ. Κοκκινάκῃ.—Ἐν Σύρω παρὰ τῷ κ. Δημ. Ἀθηναίῳ.—Ἐν Κερκύρα παρὰ τῷ κ. Σπυρίδωνι Παπούλῃ.—Ἐν Κεφαλληνίᾳ παρὰ τῷ κ. Ἐπαμινώνδῃ Ἀννίνῳ.—Ἐν Λεουκάδι παρὰ τῷ κ. Ἰωάννῃ Σταματέλῳ.—Ἐν Ναυπάκτῳ παρὰ τῷ κ. Πλάτωνι Πάνῳ.—Ἐν Πύργῳ παρὰ τῷ κ. Ἀλεξάνδρῳ Κολοίτῃ.—Ἐν Χαλκίδι παρὰ τῆ συντάξει τῆς ἡμερ. «Εὐβοία».—Ἐν Κάλამαις παρὰ τῷ κ. Δ. Μπενῆ.—Ἐν Φιλιπποῦσι παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Κατσάρῳ.—Ἐν Λοιδίῳ παρὰ τῷ κ. Χ. Ρουσιάνῳ.—Ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῷ κ. Μ. Γ. Γεδεών.—Ἐν Μασσαλίᾳ παρὰ τῷ κ. Δημητρίῳ Ὑόρκ.—Ἐν Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ κ. Ἀναστασίῳ Παλιατσᾷ.—Ἐν Πόρτ—Σάιτ παρὰ τῷ κ. Γ. Παπανικολάου.—Ἐν Σμύρῃ παρὰ τῷ κ. Φ. Τερτσέτῃ.—Ἐν Φλωρεντίᾳ παρὰ τῷ κ. Δ. Σουγούρῳ.—Ἐν Γενεύῃ παρὰ τῷ κ. Γ. Φώτῃ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ